

UTDRAG

§ 66

Dnr 2014/KS 0213 10

**Årsredovisning för Södertörns
brandförsvarsförbund 2013****Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

1. Årsredovisning för Södertörns brandförsvarsförbund 2013 noteras.
2. Förbundsdirektionen och de enskilda ledamöterna i Södertörns brandförsvarsförbund beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionsberättelsen avser.

Fredrik Saweståhl (M) deltar inte i beslutet då han är ledamot i direktionen för Södertörns brandförsvarsförbund.

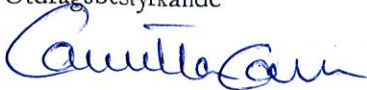
Beskrivning av ärendet

Årsredovisning med revisionsberättelse och revisionsrapport för Södertörns brandförsvarsförbund 2013 redovisas i bilagor.

Bilagor

Årsredovisning 2013 Södertörns brandförsvarsförbund.pdf

Revisionsberättelse 2013 med bilagor Södertörns brandförsvarsförbund.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande

ÅR 13
REDOVISNING

Året i korthet

Södertörns brandförsvärsförbund firade 20 år som framgångsrikt räddningstjänstförbund. I varje medlemskommun bjöd vi in våra samarbetspartner till att fira med oss och samtala om framtidens räddningstjänst – den som vi skapar tillsammans.

SOCIAL ORO I LÄNET

I slutet av maj drabbades stora delar av länet av upploppsliknande oroligheter. Det innebar stundtals extrem belastning på oss med bränder i bilar, containrar och byggnader. Tack vare bred samverkan lokalt i kom-

munerna och regionalt i länet kunde lugnet återskapas efter några intensiva nätter.

FÖRSTA INSATSPERSON UTÖKAS I VÅRA MEDLEMSKOMMUNER

Ytterligare kommuner har under året anslutit sig till konceptet första insatsperson, FIP. Väktare utbildas i hur de ska göra en första insats vid olika typer av olyckor och kan sedan larmas via räddningscentralen. Det är till stor nytta både när det gäller att bryta skadeutvecklingen i tidigt skede och för oss på räddningscentralen som får

en snabb lägesrapport vilket underlättar strategiska beslut.

RELATIONSSKAPANDE OCH OLYCKSFÖREBYGGANDE ARBETE

Utbildning, medverkan i olika sociala projekt och studiebesök i många olika former är en stor del av vårt förebyggande arbete. Så även det här året. Arbetet syftar till att öka kunskapen om hur man förebygger bränder, hur man agerar vid en olycka, hur det är att jobba som brandman och om räddningstjänstens roll i samhället.

Medlemskommuner inom förbundet

Södertörns brandförsvärsförbund bedriver räddningstjänst i följande tio kommuner: Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyreso. Våra medlemskommuner har 579 520 invånare och vårt uppdrag är att bidra till att dessa känner sig trygga och säkra i sin kommun.

Kommun	Antal inv. 13-12-31	Inv./km ²
Botkyrka	87 580	451
Ekerö	26 355	121
Haninge	80 932	177
Huddinge	102 557	783
Nacka	94 423	993
Nykvarn	7 523	62
Nynäshamn	26 796	75
Salem	16 001	296
Södertälje	91 072	173
Tyreso	44 281	639
Totalt:	579 520	257

Vår vision: skapa säkerhet, trygghet och förtroende

I ett tryggt och säkert samhälle inträffar inga olyckor. Ingen kvinna, man, flicka eller pojke skadas och miljön är oförstörd. Vi ska iden-

tifiera risker, förhindra olyckor och medverka till att skapa en miljö där kvinnor, män, flickor och pojkar känner sig trygga.

INNEHÅLL 13

Vår förbundsledning	4
Ordföranden har ordet	5
Effektivt förändringsarbete har gett bättre service	6-7
Handelser under året	8-19
Våra medarbetare	20-22
Brandchefen om verksamheten	23
Insatser och statistik	24-25
Sötning och brandskydds kontroll	26
Vårt miljöarbete	26
Måluppföljning	27
Forvaltningsberättelse	28
Resultat och balansräkning	29
Kassaflödesanalys och investeringsredovisning i loter	30-32
Redovisningsprinciper och driftsredovisning	33
Revisionsberättelse	34
Karta och uttryckningsorganisation	35

Vår förbundsdirektion 2013

Bakre raden från vänster: Ilija Batljan, Kenneth Bergh, Harry Bouveng, Arne Närström, Anti Avsan, Andreas Ribbefjord, Lars Holmström, Anders Peterson, Christina Zedell, Anders Linder, Hans Zetterberg, Ingegerd Thorngren, Richard Hoffman, Rolf Carlsson, Gunilla Grudevall-Steen, Gunnel Trelje, Hans Peters, Fredrik Saweståhl, Pyret Due Hedlund. **Framre raden från vänster:** Lembit Viilidu, Robert Noord, Peter Carpelan, Ewa Lofvar Konradsson, Susanne Bergström, Petja Svensson, Margareta Vikgren, Marita Lärnestad.

BOTKYRKA KOMMUN

Anders Arneson, (S) ledamot
Anders Peterson, (M) ledamot
Christina Zedell, (S) ersättare
Petja Svensson, (M) ersättare

EKERÖ KOMMUN

Peter Carpelan, (M) ledamot
Lars Holmström, (S) ersättare

HANINGE KOMMUN

Gilbert de Wendel, (M) ledamot
Gunnel Trelje, (S) ledamot
Robert Noord, (S) ersättare
Martin Lundqvist, (FP) ersättare

HUDDINGE KOMMUN

Anti Avsan, (M) ordförande
Rolf Carlsson, (S) ledamot
Kennet Bergh, (M) ersättare
Margareta Vikgren, (S) ersättare

NACKA KOMMUN

Ingegerd Thorngren, (M) 2:e vice ordförande
Pyret Due Hedlund, (S) ledamot
Gunilla Grudevall-Steen, (FP) ersättare
Hans Peters, (C) ersättare

NYKVARNS KOMMUN

Leif Zetterberg, (NP) ledamot
Lembit Viilidu, Nykvarn (M) ersättare

NYNÄSHAMNS KOMMUN

Ilija Batljan, (S) 3:e vice ordförande
Harry Bouveng, (M) ersättare

SALEMS KOMMUN

Lenart Kalderén, (M) ledamot
Arne Närström, (S) ersättare

SÖDERTÄLJE KOMMUN

Susanne Bergström, (S) ledamot
Marita Lärnestad, (M) ledamot
Ewa Lofvar Konradsson, (MP) ersättare
Richard Hoffman, (M) ersättare

TYRESÖ KOMMUN

Fredrik Saweståhl, (M) 1:e vice ordförande
Anders Linder, (S) ersättare

Haninge, Huddinge, Nynäshamn
och Tyresö bildade Södertörns
brandförsvärsförbund

1994
Nynäshamns och Sorundas
brandstationer invigdes

Den anrika Nynäs kyrka
totalförstördes i en brand

Ordföranden har ordet:

Utveckling ger styrka

Jag har haft förmånen att få vara med och påverka och se utvecklingen i Södertörns brandförsvarsförbund under huvuddelen av de 20 år som organisationen har funnits. När jag blickar tillbaka och jämför med var vi står i dag, vad vi har uppnått och vart vi är på väg, känner jag att jag kan räta på ryggen och känna viss stolthet. Inom många områden leder vi utvecklingen av räddningstjänsten i Sverige och det ska vi göra även i framtiden.

KVITTO PÅ UTVECKLING

Ett kvitto på kvaliteten i vår verksamhet fick vi under slutet av 2013 genom en förfrågan från en stor aktör utanför förbundets område om vi kunde ta över arbetet med brandtillsyn hos dem. Detta sedan vi haft meningsskiljaktigheter med företrädare för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om det var möjligt att ställa de tuffa krav på systematiskt brandskydd som vi gjort när vi granskade Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge. Möjligen var det vårt bestämda och tydliga agerande som gjorde att frågan om motsvarande genomlysning av brandskyddet ställdes till oss.

20 ÅR AV UTVECKLINGSARBETE

Under 2013 firade Södertörns brandförsvarsförbund 20 år. Detta firades lokalt, nära våra medlemskommuner, på ett sätt som har blivit en av grundpelarna i vår verksamhet; nämligen lyhördhet och anpassningsförmåga till våra medlemskommuners särart och förutsättningar.

NÅGRA MILSTOLPAR FRÅN FÖRBUNDETS FÖRSTA 20 ÅR:

- 1996-1997 gjordes en omorganisation i syfte att prioritera det förebyggande arbetet. Avdelningarna togs bort och all operativ personal började arbeta förebyggande under den tid som räddningstjänstinsats inte pågick.
- 1999 - under senare delen av sommaren - drabbades Tyresta nationalpark av en omfattande skogsbrand. Efterspelet blev delvis rättsligt där förbundet vann mot staten avseende sättet att beräkna den kommunala självrisken. Det innebar att staten fick bära en större del av kostnaderna för de samlade räddningstjänstinsatserna i samband med branden.
- 2000 genomfördes för första gången i Sverige en sotningsupphandling av en

juridisk person. Den förste sotningsentreprenören upphandlades för att bedriva verksamhet i sotningsdistriktet som omfattar Södertälje och Nykvarns kommuner.

- 2001 infördes nya automatlarmsavtal. Syftet var att minska antalet utryckningskörningar vid falsklarm och att enskilda personer, organisationer och företag skulle ta ett större ansvar för sitt eget brandskydd. Utgångspunkten var den så kallade larmlagen som införts för polisens hantering av olika typer av larm.
- 2002 aktualiserades frågan om det måste finnas brandvarnare i bostäder eller inte. Förbundet valde att i ett måldokument framhålla vikten av att aktivt informera om att ha en fungerande brandvarnare i sin bostad. Ett viktigt påpekande i sammanhanget var att en brandvarnare är en bra säkerhetsanordning, men ändå inte den optimala lösningen till skillnad mot exempelvis bostadssprinklers, som direkt åtgärdar en brand.
- 2004 anpassades bemanningen i förbundets organisation efter när på dygnet olyckor sker. Det medförde ökad bemanning under dagtid och något mindre personal på natten.
- 2005 utrustades våra utryckningsfordon med defibrillatorer och den utryckande personalen började göra insatser för människor som drabbats av hjärtstillestånd. Förbundet blev därmed ett komplement till ambulansverksamheten.
- 2010 tog samarbetet med väktarna i våra kommuner fart. Först ut var Södertälje kommun. Med hjälp av kameraövervakning finns det möjlighet att upptäcka sådant som kan leda till räddningstjänstinsats. Då kan väktare som finns i närheten snabbt larmas och på så sätt kan ett händelseförlopp brytas i tidigt skede och stora värden sparas.
- 2011 togs ett initiativ för att förbättra

samverkan i vardag och kris i Stockholmsregionen. Förbundet är drivande inom många områden i arbetet som kallas Program för samverkan Stockholmsregionen.

KONSEKVENT LEDNING

En viktig förutsättning och framgångsfaktor för förbundets utveckling har varit tyngden bland de politiker som sitter i förbundsledningen. Som exempel kan nämnas att vi för närvarande är två riksdagsledamöter och ett stort antal nuvarande eller tidigare kommunstyrelseordförande eller oppositionsråd från medlemskommunerna. Tack vare detta och tack vare alla andra engagerade och duktiga politiker och en mycket kompetent tjänstemannaledning i förbundet har det varit möjligt att fatta konsekventa och framåtblickande beslut. Det har också varit möjligt att genomdriva besluten i konkret verksamhet.

VI FINNS FÖR DIG

Vi har en mycket tydlig uppfattning om att det är människorna i samhället och den nytta vi kan göra för dem som är det absolut viktigaste för oss. Vårt mål är att skapa säkerhet och trygghet i samhället och vår främsta uppgift är därför att förhindra bränder och andra olyckor. Detta innebär att vi alltid har fokus på verksamheten, det vill säga räddningstjänstinsatser och förebyggande arbete. Interna processer och organisationsstruktur, som endast är hjälpmedel för att nå goda resultat, kommer alltid att förbli just det.

Jag vill framföra ett stort tack - till förbundsledningen och alla medarbetare i hela förbundet - för det år som har gått.

Ahti Avsan
Ordförande i förbundsledningen

Förbundet samlade administrationen på Haringe brandstation

Direktionens första studieresa gick till Malmö, Köpenhamn och London för att skaffa influenser till det nya förbundet

1996-1997
Det brandförebyggande arbetet prioriterades. Avdelningarna togs bort och operativ personal började även arbeta förebyggande

Effektivt förändringsarbete har gett bättre service

I en värld som snabbt förändras är det avgörande för en organisation att kunna anpassa sig och utvecklas. Södertörns brandförsvarsförbund har alltid lyckats kombinera kreativa och ifrågasättande medarbetare med bred politisk förankring. Det har gett grogrund åt 20 års effektivt förändringsarbete. Här är några av våra viktiga utvecklingssteg.

STYRKELEDARE BLIR NÄRMASTE CHEF

Innan förbundet bildades fanns brandchefen tillgänglig på varje brandstation och styrde frågor i stort och i smått. I en större organisation, som förbundsbyggnaden innebar, behövde ledningen ordnas på ett annat sätt. En nyckelroll i detta hade, och har, styrkeledarna som är närmaste chef för brandmännen. I den nya organisationen behövdes chefer och ledare på dessa positioner, snarare än som ansvariga för olika driftsområden, som det var tidigare. Driftsområdena blev istället brandmännens ansvar. Resultatet blev tydligare chefsroller och intressantare och mer ansvarsfullt arbete för brandmännen.

FÖREBYGGANDE ARBETE PRIORITERAS

Ett viktigt politiskt beslut som togs tidigt i förbundet var en tydlig inriktning att förebyggande arbete ska prioriteras. Det enda sättet att kunna jobba mer med förebyggande frågor utan att öka kostnaderna var att låta en större del av organisationen vara delaktig. Brandmän och styrkeledare som tidigare enbart haft fokus på att förbereda och genomföra insatser fick nu eget ansvar för utbildningar, informationsinsatser och tillsynsarbete. Följden blev ett omfattande förebyggande arbete och ett effektivare utnyttjande av resurserna.

INSATSLIDARE INFÖRS

Även nästa betydande förändring var organisatorisk. Insatsledare infördes 1996 och innebar att befäl bröts ut ur brandstyrkan och fick en mer självständig roll. Därmed kunde en effektiv regional organisation för ledning av räddningsinsats byggas upp. Samtidigt kunde insatsledarna med förändrade arbetstider och arbetsuppgifter också bidra till att lägga mer fokus på det förebyggande uppdraget. Parallellt med den egna organisationsutvecklingen, och med ömsesidigt utbyte, bidrog Södertörns brandförsvarsförbund till Räddningsverkets utveckling av konceptet "grunder för ledning". Det var den

första moderna nationella ledningsdoktrinen för räddningstjänst.

Under 1990-talet utvecklade vi också ett nära samarbete med marinen. Det gav möjlighet till helikopterburen brandstyrka och effektivt samnyttjande av övningsplats.

NY SYN PÅ AUTOMATISKA BRANDLARM

Vårt förhållningssätt till automatiska brandlarm förändrades radikalt år 2001. Vi hade då kunskapen om att endast en halv procent av alla automatiska brandlarm ledde till en släckinsats från räddningstjänsten. Vi visste också att många anläggningsägare hade ett passivt förhållningssätt vid larm i hotell, sjukhus etc. Med det som grund beslutade vi att vi skulle försöka vända på tankebanorna genom att inte påkalla fri väg (utryckningskörning) när vi fick ett vanligt larm från dessa anläggningar. Vi skulle även informera och utbilda automatlarmsägarna om vikten av att själva veta vad de ska göra om det går ett larm. Anläggningsägarna fick också möjlighet att välja vilken åtgärd de ville ha vid ett automatiskt brandlarm. Idag tillämpar vi fortfarande samma modell vilket har lett till att den tid vi lägger på onödiga automatlarm minskat till hälften. Genom bättre kunskap och hantering på anläggningarna bedömer vi att det samlade brandskyddet har ökat.

SYSTEMATISKT BRANDSKYDDSARBETE

Som komplement till det förändrade synsättet på automatiska brandlarm bytte vi också fokus vid vårt tillsynsarbete. Den gamla brandsynen var en teknisk kontroll av anläggningar. Vi kompletterade den med kontroll av företagares egen förmåga att hantera sitt brandskydd. Då kallades det "intern brandskydds kontroll". Modellen blev senare nationella riktlinjer, genom Räddningsverkets försorg, men nu under namnet "systematiskt brandskyddsarbete". Under åren har vi fortsatt att utveckla vår tillsyn för att göra den mer rättssäker och verkningfull.

ÖKAD BEMANNING DAGTID

2003 gjorde vi en organisationsjustering som i grova drag bestod i att minska bemanningen på nätter och helger och istället öka bemanningen på dagtid, måndag till fredag. Denna förändring gjorde att vi fick en mer ändamålsenlig och flexibla organisation med mer personal dagtid när det både händer fler olyckor och när vi gör större delen av det förebyggande arbetet.

JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD

Södertörns brandförsvarsförbund var 1998 bland de första med att anställa kvinnor som heltidsbrandmän i utryckningsstyrkorna. Att bredda rekryteringsbasen och göra vår organisation mer lik omvärlden har gett oss en bredare kompetens och ökad förmåga. Med det av Europeiska Socialfonden finansierade projektet Självklart! höjer vi vår egen kompetens om jämställdhet och mångfald. Det har vi redan sett positiva effekter av både inom organisationen och i den service vi ger till kommuninvånarna.

STÖRRE OCH EFFEKTIVARE

På senare år har förbundet vuxit med fler medlemskommuner men också beträffande de tjänster som vi erbjuder medlemskommunerna. Vår räddningscentral är ett tydligt exempel. Idag levererar vi hela kommunens behov av larm- och jourteletjänster integrerat med utlarmning och ledning av räddningsinsatser. På så sätt används våra resurser effektivt dygnet runt samtidigt som de olika tjänsterna bidrar till en samlad bild av vad som händer i kommunerna.

Under våra första 20 år har vi utmanat, utvecklat och drivit förändringsarbete för att få en effektivare organisation och bättre verksamhet. Idag är vi en stabil och stark organisation som är beredd att ta oss an de utmaningar som krävs för att ge alla våra invånare en bra service.

Södertälje kommun gick med i förbundet

1998
Våra första kvinnliga heltidsbrandmän anställdes

Nykvarns kommun bildades och blev en del i förbundet.

” Under våra första 20 år har vi utmanat, utvecklat och drivit förändringsarbete för att få en effektivare organisation och bättre verksamhet.

Påfrestande vecka med hotfulla situationer

Efter att Husby drabbats av kravaller, natten till den 20 maj, spred sig oroligheterna runt om i länet och även till Södertörnskommunerna. Det innebar stundtals extrem belastning på oss, med många bränder både i bilar och containrar men också större bränder i ett antal byggnader. Trots ett intensivt och bra samarbete med polisen och särskilda rutiner, utsattes vi för hot och stenkastning vid flera tillfällen. Som tur var kom ingen personal till skada fysiskt. Mentalt var dock påfrestande stor hos många medarbetare. Ur ett samhällsperspektiv måste man betrakta de vitt spridda upploppen som ett misslyckande, men det finns också ett antal framgångsfaktorer till varför det inte blev värre.

BRED SAMVERKAN

Redan efter den första kvällens oroligheter etablerades samverkan mellan kommuner, blåljusmyndigheter, trafikaktörer och andra för att dela information och följa det eskalerande läget. Samverkan följde de riktlinjer som tagits fram inom "Program för samverkan" och som nu fick visa att de faktiskt fungerar. Denna mer övergripande regionala samverkan kombinerades med en tätare samverkan med polismyndigheten både centralt i länet och lokalt i kommunerna, samt olika samverkansforum som kommunerna drev för den lokala hanteringen. I den lokala hanteringen handlade mycket om att normalisera förhållandena. Att genom hög närvaro av vuxna, från en stor palett av olika organisationer och samfund återskapa trygghet och lugn samtidigt som polisen

verkade inom sitt ansvarsområde. Vi som räddningstjänst är en naturlig samverkanspart i alla dessa sammanhang, vilket gav oss möjlighet att vara bättre förberedda och ha en bättre förståelse för det som ägde rum.

PROFESSIONELLT ARBETE I SVÅR MILJÖ

En annan bidragande orsak till att vi inte drabbades värre bedömer vi vara ett resultat av en medveten strategi. Vi har arbetat så normalt som möjligt och gjort många insatser utan att bli angripna eller hamna i något som liknar upplopp. I vissa fall kunde bränder inte släckas initialt på grund av hotbilden. Situationerna löstes framförallt genom nära samarbete med polisen. Trots grov provokation och även fysiska hot mot vår personal undveks varje form av

aggressivt bemötande. Vi bedömer också att vårt utåtriktade arbete i förebyggande syfte var till nytta. Genom att vara känd i samhället, både som organisation men också som människor bakom uniformerna, ökar vår förmåga att agera även i hotfulla situationer.

TACK FRÅN INVÅNARE

Södertörns brandförsvärsförbund finns till för invånarna i de tio medlemskommunerna även under den typ av händelse som vi upplevde i maj 2013. Det är en del av vårt arbete. Att få uppskattning och uppmuntran från allmänheten gör dock jobbet lättare och vi vill tacka dem som stöttade oss med besök, inlägg på sociala medier med mera.

Genom att vara känd i samhället, både som organisation men också som människor bakom uniformerna, ökar vår förmåga att agera även i hotfulla situationer.

Skogsbrand i Flyesta nationalpark. Räddningsinsats i 11 dygn över 6 km² som krävde 10 mil brandslang, 14 helikoptrar och omfattande personalinsatser.

1999
Systembrandsyn utvecklades i vår regi för att underlätta för företag att bygga upp ett internt brandskyddsarbete.

Station Lindvreten vid Kungens Kurva i Huddinge kommun stod färdig med larm- och ledningscentral samt administration.

Ett 70-tal kor innebrända i ladugård

Klockan 02.30 den 22 mars larmades vi till en brand på Nibble gård i Ytterjärna, knappt två mil söder om Södertälje. När första styrkan kom fram var branden fullt utvecklad i en ladugårdsbyggnad om 2500 kvm. Av de 100 kor som fanns i byggnaden när branden startade, hade ungefär 25 evakuerats när vi kom fram. Resterande kor blev innebrända. Strålningsvärmen var på väg att antända två intilliggande byggnader med lektionssalar, hästar, får och ett tomt hölager. Inriktningen blev därför att skydda

dessa. De båda byggnaderna blev brandpåverkade i fasaderna men klarade sig utan totalskador. I ladugården som brann ner fanns också ett mejeri som totalförstördes. Nibble gård bedriver biodynamiskt jordbruk med mjölkproduktion. Där ligger även Järna Naturbruksgymnasium med inriktning på ekologisk-biodynamisk odling och djurhållning.

Tre personer åtalades för branden och dömdes till fängelsestraff.

Helikopter störtade i sjö

Den 26 augusti fick vi ett till en början ganska dramatiskt larm: "Helikopter störtat i sjö". Väl på plats i sjön Flaten visade det sig att några skolungdomar som var ute och paddlade hade fört två personer från helikoptern till land och att ingen fanns kvar ombord. Ingen av personerna behövde sjukvård. Vår uppgift blev då att minimera spridning av ett bränsleläckage i sjön. Med hjälp av Tyresö kommun lade vi ut länsar runt helikoptern. Kommunen lade även länsar i utloppet från sjön för att hindra eventuell spridning till övriga sjösystem.

Tågurspårning på Saltsjöbanan

Natten mot den 10 januari fick vi ett ovanligt larm. Ett tåg på Saltsjöbanan hade med hög hastighet kört rakt genom stoppblocken och in i ett flerbostadshus. Huset fick stora skador och alla boende fick evakueras. En omfattande räddningsinsats genomfördes inne i tåget med losstagning även person som fördes till sjukhus. Specialresurser för tung räddning fick tillkallas för att kunna stabilisera tåg och byggnad.

Oljesanering i Haninge skärgård
Ca 100 personer var engagerade
i 5 veckor. 4200 liter olja samlades
in. 118 000 m³ sanerades

Vi var först i Sverige med att handla
upp sotning med en juridisk person
då vi upphandlade sotningsentreprenör
i Södertälje och Nykvarn.

1996-2005
Förbundet drev
ambulansverksamhet

Gemensamt regelverk för ledning vid olyckor och kriser

Sedan 2011 har projektet "Program för Samverkan - Stockholmsregionen" pågått med Södertörns brandförsvärsförbund som en av de ledande aktörerna. Målet är att utveckla förmågan att samordna samhällets resurser i Stockholms län för att förebygga och minimera oönskade effekter av kända eller plötsliga händelser, olyckor och kriser.

TVÅ VIKTIGA FRAMSTEG

Arbetet har delats upp i tolv delprojekt som har hanterat olika frågeställningar och utvecklat praktiska metoder. Under 2013 märks framförallt två viktiga framsteg:

• Ökat engagemang

Länets kommuner har blivit mer engagerade i projektet. Det är avgörande för att olycks- och krishantering ska fungera. Kommunerna är en mycket viktig nyckelaktör i nästan alla händelser utifrån bredden i en kommuns ansvar.

• Gemensamt regelverk

Projektets aktörer har tagit fram ett gemensamt regelverk för hur samverkan ska gå till vid påfrestningar i samhället. Regelverket har hållits mycket kort och enkelt och består huvudsakligen av en gemensam samverkansmodell i tre nivåer och hur dessa förväntas bemannas och fungera. Detta innebär att Stockholmsregionen idag har kommit mycket närmare målen för hela projektet:

- En effektiv samverkan i vardagen skapar god beredskap och förmåga att hantera större händelser och kriser.
- En samordnad planering av åtgärder i infrastrukturen skapar bra förutsättningar för framkomlighet och för att förebygga olyckor i en växande region. En utökad samverkan gör att stopp i trafiken kan åtgärdas snabbare och effektivare.

Målbild 2013/2014

kända och etablerade strukturer

FÖRE/EFTER

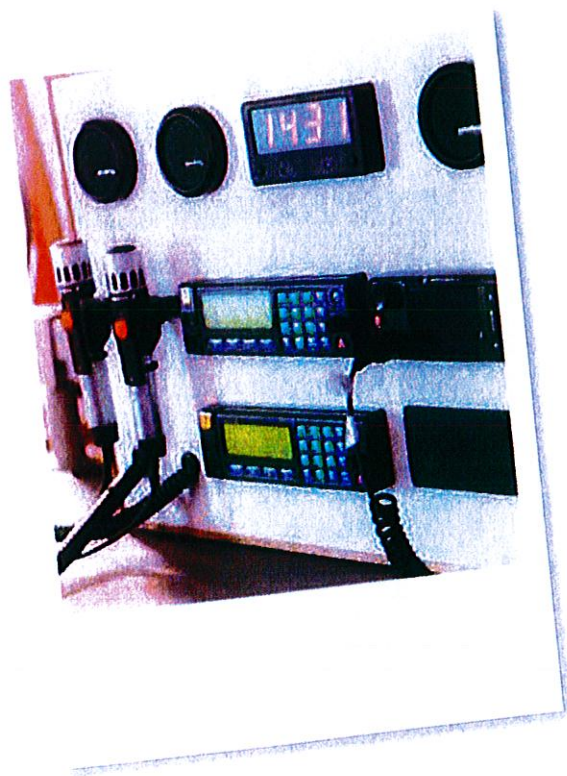
HANDELSEFAS

REGIONALT INRIKTANDE ARENA

REGIONALT SAMORDNANDE ARENA

SAMVERKAN I VARDAGEN

- Framkomliga vägar och ökad samordning gör att polis, räddningstjänst och sjukvård når fram snabbare till människor vid sjukdom och olyckor.
- Människor kan göra aktiva val i sitt resande genom bättre och snabbare trafikinformation.

Rakel samordnar kommunikationen

Kommunikationssystemet Rakel har byggts ut över hela Sverige för att stärka samhällets krishanteringsförmåga och underlätta den dagliga kommunikationen inom och mellan organisationer som arbetar med ordning, säkerhet eller hälsa. Södertörns brandförsvärsförbund har följt utvecklingen under flera år innan vi 2013 valde att ansluta oss till systemet. Inledningsvis har vi anslutit våra ledningsenheter och vår räddningscentral i syfte att säkerställa samverkan med andra organisationer som använder Rakel. Parallellt med detta har vi gjort ett omfattande förberedelsearbete för att helt gå över från de gamla kommunikationssystemen till Rakel under 2014. Ledstjärnan är att med hjälp av ny teknik fullt ut kunna hantera individer och enheter i vårt ledningsarbete, integrerat med positionerings- och utlarmningstjänster.

Nya automatlarmsavtal. Anläggningsägarna fick ta större ansvar för sitt brandskydd mot en lägre kostnad. Vi slutade påkalla fri väg vid automatlarm

2003
Utbildningen Skydd mot olyckor startade i idäravande Räddningsverkets regi

Brand i Igelsta värmeverk
Branden pågick under 20 dagar

Bilden är från brandstationen i Botkyrka kommun. Foto: Botkyrka kommun.

Första insatsperson (FIP) utökas i våra medlemskommuner

Fem av våra medlemskommuner och ytterligare en inom Räddningscentralen Stockholms läns område jobbar nu med konceptet första insatsperson, FIP. Det har varit till stor nytta både för kommunerna när det gäller att bryta skadeutvecklingen i ett tidigt skede och för räddningscentralen genom en snabb lägesrapport som underlättar strategiska beslut.

Under året har ytterligare nio kommunväktare utbildats. Sju av väktarna arbetar i Tyresö kommun och har sedan sommaren agerat FIP inom kommunens gränser. Väktarna utbildas bland annat i hjärt- och lungräddning, brandskydd och hur man gör en lägesrapportering. Deras bilar är utrustade med två pulversläckare, brandfilt, defibrillator och kommunikationsradio.

STORT GENOMSLAG FÖR FIP

Flera räddningstjänster och kommuner

har hört av sig till oss och vill veta mer om konceptet. Även media har uppmärksammat arbetet med kommunväktare och FIP. Räddningscentralen Stockholms län larmar nu ut kommunväktare som FIP i sex kommuner; Botkyrka, Ekerö, Haninge, Solentuna, Södertälje och Tyresö.

SPARAR TID OCH ÖKAR SÄKERHETEN Carer vid Linköpings Universitet har gjort en samhällsekonomisk utvärdering av samarbetet mellan räddningstjänst och väktare i Botkyrka, Södertälje och Söderköping. Den nytta som har identifierats är att väktarna sparar tid, bidrar med lägesrapporter, stöttar insatserna genom att vara behjälpliga på plats samt upptäcker incidenter eller bränder vid rondering. Väktarna har god lokalkännedom och kan hjälpa till att låsa upp brandbommar och dörrar, vilket indirekt sparar tid åt räddningstjänsten.

Samarbetet bidrar också till att de arbetar preventivt; de pratar med ungdomar och andra grupper i samhället och skapar relationer som på sikt har möjlighet att gagna säkerheten och tryggheten i kommunerna.

Utvärderingen innehåller även siffror från Söderköping som visar att kostnaden för FIP har en hög utdelning. Varje investerad krona i Söderköping har gett en avkastning på åtta kronor, när man räknar på värdet av den minskade insatstid som väktarna bidrar med. Forskarna menar att nyttan dock är undervärderad då alla vinster inte kan värderas i direkta pengar.

Omorganisation för att anpassa bemanningen efter när olyckorna sker på dygnet, mer resurser på dagtid och något färre nattetid

Stora händelser var värdetransporttjänst och stormen Gudrun.

Våra medarbetare har varit och är engagerade i internationellt arbete, bl a vid arbete efter tsunamin i Thailand 2005.

RCSL på Twitter

Vi har utökat vår närvaro i sociala medier med en twitterkanal för Räddningscentralen Stockholms län, twitter.com/rcsl_larminfo. Syftet är detsamma som med all vår övriga externa kommunikation, det vill säga att bidra till ett tryggare och säkrare samhälle.

LARM OCH FÖREBYGGANDE
På Twitter kommunicerar vi i en kanal där

media, makthavare och allmänhet befinner sig. Twitter blir på så vis ett bra komplement till webbplatsen och andra sociala mediekkanaler. Twitterkontot hanteras av de operativa och yttre cheferna på räddningscentralen. Vi twittrar om händelser och larm av intresse för våra kommuninvånare samt förebyggande information, antingen i anknytning till en olycka eller fristående. Idag har @rcsl_larminfo knappt 800 följare.

Snabbare hjälp vid hot om självmord

I början av året fick fyra medarbetare en sex dagar lång instruktörsutbildning i första hjälpen vid psykisk ohälsa. Genom polisens förhandlargrupp fick de också en dags utbildning i bemötande av självmordsnära personer. Under våren vidareutbildades sedan all uttryckande personal i första hjälpen vid psykisk ohälsa.

FÖRST PÅ PLATS RÄDDAR LIV

Utbildningen är en viktig del i ett länsgemensamt projekt för alla blåljusenheter för att skapa en fungerande larmkedja vid hot om självmord. Sedan förra året larmar SOS Alarm närmsta blåljusenhet när man identifierat hot om självmord eller en redan

pågående självmordshandling. Detta har inte varit rutin tidigare utan man larmade vanligtvis polisen i första hand. Om räddningstjänsten är först på plats ska vi försöka ta en snabb kontakt med den hjälpbehövande. Målet är tydligare samverkan med mottot "först på plats räddar liv!"

Projektet drivs av NASP (Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa vid Karolinska Institutet). NASP är Stockholms läns landstings expertorgan för självmordsforskning och prevention avseende psykisk ohälsa.

Frivilliga resursgruppen - en viktig resurs i kommunen

Brandmän från Södertälje brandstation har under vintern hjälpt Civilförsvärsförbundet med brandskyddsutbildning för Södertälje kommuns frivilliga resursgrupp. Det är ett viktigt samarbete där vi kan bidra med vår kunskap för att stärka det civila samhällets förmåga att hantera en krissituation.

KALLAS IN VID EXTRAORDINÄRA HÄNDELSER

En frivillig resursgrupp kan kallas in på begäran av kommunledningen när något

extraordinärt inträffat för att till exempel hjälpa till med evakueringar, information, administration och andra praktiska uppgifter. Även medmänskligt stöd till drabbade är en viktig uppgift. En frivillig resursgrupp består av personer från olika frivilligorganisationer. De har rekryterats för att de har erfarenhet, utbildning och personliga förutsättningar för att klara de arbetsuppgifter som gruppen kan ställas inför.

Våra bilandbilar utrustades med defibrillatorer och vi började larmas till hjärtstillestånd

2007
Nya brandstationer invigdes i Järna och Nykvarn

Ekerö kommun gick med i förbundet

Kontroller av fyrverkeriförsäljning har förbättrat säkerheten

Sedan 2011 kontrollerar vi alla butiker som har försäljningstillstånd för fyrverkerier. Kontrollerna genomförs inför jul- och nyårshelgen och syftet är att öka säkerheten kring hanteringen av fyrverkeriartiklar. Vi tittar både på den faktiska hanteringen och på kunskapsnivån hos försäljarna. Resultaten används som beslutsunderlag när butikerna ska förnya sina tillstånd. Det vi har sett är:

- Färre butiker säljer
Antalet butiker med tillstånd har minskat från 107 (2011) till 97 (2013). Av dessa har 14 butiker varje år sedan 2011 valt att inte sälja trots att de haft tillstånd. Det finns en liten tendens till att antalet försäljningsställen minskar för varje år.
- Bättre ordning
Ordningen på försäljningsplatserna har generellt blivit bättre. Även kunskapsnivån bland försäljarna har blivit bättre för varje år. Det finns dock några få butiker som har brister som gör att deras lämplighet att sälja fyrverkerier kommer att ifrågasättas.
- För stora förvaringsvolym
En brist som blivit vanligare är att det förvaras mer fyrverkerier än vad som är tillåtet enligt tillståndet. Här är också grossisterna inblandade och därför för vi en diskussion med dem. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kommer också att informeras om vilka grossister det rör sig om.

Utveckling av vår tillsyn

För ungefär 15 år sedan gjorde vi ett strategiskt val för tillsynsarbetet rörande brandskydd. Istället för att bara kontrollera hur det fysiska brandskyddet fungerade i form av brandsläckare, branddörrar med mera började vi ställa frågor om hur ägare och innehavare skötte sitt brandskydd i vardagen. Anledningen var att många företag och anläggningar ofta visade samma brister som bara rättades till när vi hade varit där och påpekat dem. Vi ville att kunskapen kring det egna brandskyddet skulle höjas.

BRANDSKYDDET BLIR BÄTTRE

Strategin har varit lyckad. De anläggningar som vi bedömer har ett tillräckligt bra brandskydd, både organisatoriskt och tekniskt, har ökat från knappt 25% till 75%. Trots det fanns det anledning för oss att se över vårt arbete. Ett viktigt inspel till detta var en process vi drev mot en större fastighetsägare. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansåg att vi måste bli

tydligare i våra förelägganden för att dessa ska hålla juridiskt eftersom den svenska lagstiftningen är relativt otidlig på vad som faktiskt krävs när det gäller brandskydd. För att möta dessa krav har vi under året arbetat fram följande förändringar:

1. Tydligare beskrivning av de brister vi ser vid tillsyn.
Även om den som utsätts för vår tillsyn har begränsade kunskaper om brandskydd ska det vara enkelt att förstå var det brister och hur det ska åtgärdas.
2. Ökad kvalitetssäkring i tillsynsarbetet.
Vi inför utökade interna kontrollrutiner för bedömningar och hur vi uttrycker oss för att tillsammans med punkt 1 säkerställa rättssäkerheten i vår myndighetsutövning.
3. Inventering.
Vi har sett att våra register inte helt stämmer med verkligheten och har därför inventerat samtliga anläggningar i förbundets tio kommuner.
4. Effektivare tillsyn.
Vi säkerställer att vi gör tillsyn där vi gör mest nytta, genom att granska och värdera vilka typer av anläggningar vi gör tillsyn på mest frekvent.

Med dessa steg har vi förändrat och förbättrat vår tillsyn. Det kommer att kräva något mer av oss som organisation, men det kommer att betala sig genom högre kvalitet och rättssäkerhet.

Sotningsmonopolet diskuterades på konferens

Södertörns brandförsvärsförbund arrangerade tillsammans med Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund (SÖRF) en konferens kring sotningsmonopolet. Konferensen hölls i Ystad och lockade ett 70-tal deltagare från hela landet. Bland annat diskuterades om fastighetsägare själva bör ta ansvar för sotning av sina eldstäder, i stället för att kommunen upphandlar sotningsentreprenör. Ett annat ämne var frågan om fristerna för sotning och brandskyddskontroll. Konferensen var den första i sitt slag och deltagarna uttryckte uppskattning för möjligheten att diskutera sina frågor med representanter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges kommuner och landsting, Skorstensfejarnas Riksförbund och räddningstjänster som medverkade i konferensen.

Första kvinna blir styrkeledare i utryckningsstyrkorna i vår organisation

Stora händelser var branden i Lindex butiken i Södertälje samt ett snöskars som uppstod fängs Nynäsvägen

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bildas av Räddningsverket, Krisberedskapsmyndigheten och Styrelsen för psykologiskt försvar

Inspirationseminarium för unga på Ekerö

Helgen före höstens skolstart medverkade brandmän från Ekerö tillsammans med brandvärdarna från Storstockholms Brandförsvaret i ett inspirationseminarium kallat Camp Connect. Seminariet arrangerades av Fryshuset, för ungdomar och personer som arbetar med och i ungdomsverksamheter

runt om i landet. Deltagarantalet var cirka 500 personer som under seminariet erbjöds föreläsningar, prova-på-kurser, workshops, uppträdanden med mera. Ett av föredragen handlade till exempel om vad man ska tänka på ur säkerhetssynpunkt när man arrangerar större evenemang. I brandförsvarens

tält kunde de som var intresserade prova uttryckningsställ och luftpaket, lära sig hjärt- och lungräddning, prova att släcka med handbrandsläckare och få övrig information om säkerhet i hemmet och om räddningstjänstens arbetsuppgifter.

Lilla brandskolan skapar relationer

Lilla brandskolan startades av en av våra brandmän hösten 2012, med alla skift på Botkyrka brandstation som genomförare. Syftet är att förmedla hur vi arbetar inom räddningstjänsten och att skapa relationer med kommunens ungdomar, samtidigt som ungdomarna får kunskaper i hur man släcker bränder och hur man räddar liv med hjärt- och lungräddning.

Vid sex tillfällen besökte åtta personer mellan 15 och 18 år brandstationen. Den samlade utvärderingen som presenterades 2013 visade att Lilla brandskolan var väldigt omtyckt av brandpersonalen, kommunen och - viktigast av allt - av ungdomarna. Slutsatsen var att bilden av brandförsvaret hade ändrats i positiv bemärkelse genom att ungdomarna bättre förstod vilket ansvar brandmännen har vid exempelvis livräddande insatser. Därför startas en ny omgång av brandskolan i Botkyrka kommun under 2014.

Tillsammans för Vårby

I februari 2013 slöt Huddinge kommun, Fastighets AB Balder, Grafhunds och Huga Fastigheter AB ett avtal om att skapa sommarjobb för 70 Vårbyungdomar i projektet Tillsammans för Vårby. Uppdraget var att göra området trevligare, tryggare och finare att leva och bo i. Tillsammans för Vårby strävar efter att interagera med övriga aktörer i området för att skapa sammanhållning och en gemensam riktning.

BRANDFÖREBYGGANDE FÖRSTÅELSE
Södertörns brandförsvärsförbund visade tidigt ett engagemang i projektet. Vi höll vid tre tillfällen en halvdagsutbildning som innebar att 70 ungdomar i området fick en djupare förståelse för brandförsvarets arbete. Ungdomarna invigdes i brandförebyggande kunskaper och fick även träna på att släcka eld med brandsläckare och brandfilt på brinnande docka. Förutom att utbilda och skapa förutsättningar för bättre brandförebyggande arbete ville vi även förmedla hur det är att jobba som brandman och få fler att kanske överväga ett yrke som brandman. Vi deltog också i en basketturnering vilket uppskattades och skapade en god relation mellan ungdomarna och brandmännen.

Räddningsvärdet på Muskö invigdes

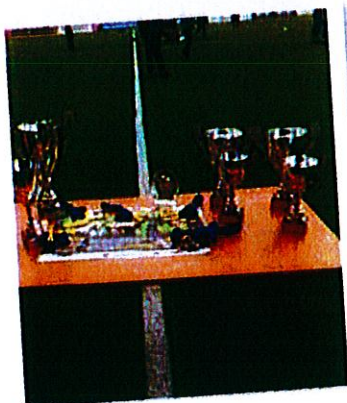
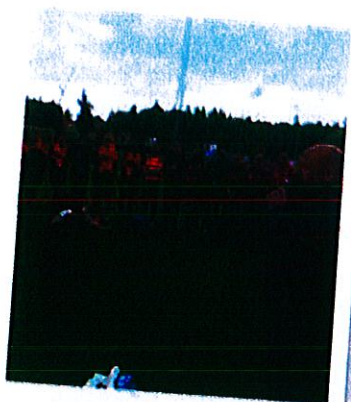
Räddningscentralen Stockholms län blev det nya namnet på vår larm- och ledningscentral

2009
"Chipsbränderna" i Södertälje
Fyra större livsmedelsbutiker brann under samma natt

Rekord i årets Räddningscup

Årets upplaga av Räddningscupen Södertälje slog alla rekord. 16 av Södertäljes skolor deltog med 24 fotbollslag vilket är 8 lag fler än i fjol och nytt rekord för cupen. Wasaskolans tjejer och Hovsjöskolans killar stod som segrare i den numera prestige-fyllda turneringen. Årets publiksiffra var smått otroliga 2578 glada och underbara ungdomar, spelare, ledare och vuxna. Cupen har utvecklats för varje år och i år kunde eleverna förutom att spela fotboll även prova sumobrottning, klättervägg och göra sina egna badges. Team Favela bjöd på musik och på scenen stod även Adam Kanyama och Jam dansstudio.

Räddningscupen arrangeras sedan 2010 av Södertörns brandförsvarsförbund i samarbete med Syrianska FC, Assyriska FF och Södertälje kommun. För oss är det här en möjlighet att lära känna Södertäljes unga och berätta om räddningstjänsten. För eleverna är det en rolig friluftsdag där de också får lära sig mer om räddningstjänsten.

Brandskyddsinformation till hyresgäster i Botkyrka

I samarbete med Hyresgästföreningen och Botkyrkabyggen har vi vid tio tillfällen träffat totalt 200 hyresgäster och informerat om brandskydd. Traditionellt sett är det en målgrupp som varit svår för oss att nå ut till på egen hand. Ett lättillgängligt informationsmaterial, direktinbjudningar och lokal anknäring är troliga orsaker till den stora upplutningen.

Grundläggande brandkunskap

Under 2013 har vi i Tyresö, Huddinge, Botkyrka, Södertälje och Haninge kommun utbildat nästan 1000 elever på SFI (svenska för invandrare). SFI är en språkkurs i svenska som samtliga kommuner erbjuder dem som nyss kommit till Sverige. Vår del i SFI är att lära ut hur man skyddar sig mot brand i hemmet, hur vi jobbar på Södertörns brandförsvär och annan viktig samhällsinformation relaterad till brand.

Öppet hus på brandstationen

Varje år, vanligtvis på hösten, bjuder vi in kommuninvånarna till öppet hus på våra brandstationer. Syftet är att ge en inblick i vår verksamhet och informera besökarna om brandsäkerhet. Det är ett populärt och mycket uppskattat arrangemang som helt genomförs av den uttryckande personalen.

EKERÖSTATIONEN BESÖKTES AV 500 Brandstationen i Ekerö var först ut under hösten, en lördag i augusti. I strålände sol passade omkring 500 besökare på att titta in på stationen. Heltidsstyrkan fick hjälp

av brandvärnspersonal som informerade om värnens viktiga verksamhet på Ekerö. Civilförsvarsföreningen höll en uppskattad prova på-aktivitet i hjärt- och lungräddning och ambulanspersonalen visade sin verksamhet. De yngre besökarna fick prova att spruta vatten med brandslang och de lite äldre fick lära sig att hantera en handbrandsläckare. Dagen avslutades med en uppvisning i hur vi arbetar med losstagning vid trafikolycka. Till publikens stora glädje deltog både räddningstjänst, ambulans och ambulanshelikopter i insatsen.

Nacka kommun gick med i förbundet.

2010
Vi arrangerade Räddningscupen för första gången. Det är en fotbollsturnering för alla åldersklasser i Södertälje.

Samarbetet med väktarna i våra kommuner tog fart. Först ut var Södertälje kommun.

Uppskattat studiebesök

I våras fick Huddinge brandstation besök av 26 entusiastiska elever från Gymnasiet för rörelsehindrade. De fick en grundlig genomgång av stationen och vår utrustning, följt av en föreläsning i hur man släcker brinnande olja. Studiebesöket avslutades med att eleverna själva fick prova att släcka med pulversläckare.

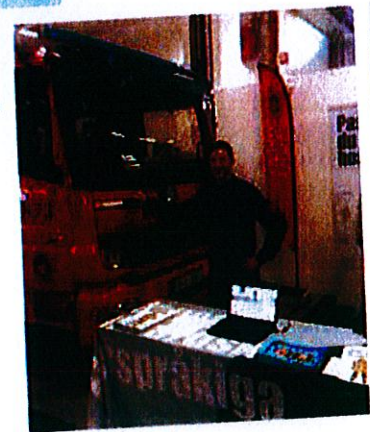
Brandmännen som var i tjänst upplevde det som årets roligaste dag och mycket lärorikt. "Att få umgås med dessa positiva killar och tjejer, som trots svåra handikapp inte såg några problem som inte gick att hantera var mycket positivt för oss."

” Att få umgås med dessa positiva killar och tjejer, som trots svåra handikapp inte såg några problem som inte gick att hantera var mycket positivt för oss.

Stort intresse för räddningstjänsten på studentmäs

Intresset för brandmannayrket var stort bland de ca 25 000 tusen ivriga studenter som besökte Saco Studentmäs. Vi fick möjlighet att förmedla hur vi arbetar idag med både den förebyggande och den operativa delen i räddningstjänstupdraget samt berätta om vår syn på framtidens brandmän. Saco Studentmäs är en mötesplats för yrkes- och utbildningsval efter gymnasiet. Mässan besöks av gymnasieelever från hela Mellansverige. Utställare är universitet och högskolor, KY och YH-utbildningar, arbetsgivare och organisationer. Vi medverkade på mässan tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i rekryteringssyfte inför framtiden.

Vi medverkar i forskningsprojekt

KONSEKVENTA STRATEGIER SKAPAR TRYGGHET

2013 publicerade Carer vid Linköpings Universitet en rapport om en fallstudie av Södertörns brandförsvärsförbund. Studiens syfte var att beskriva hur räddningstjänstförbund kan hantera skilda effektivitetsperspektiv samt föreslå olika organisationsätt för att uppnå sina mål.

Resultatet presenterades för direktionen under våren. Det som ansågs speciellt var hur konsekvent vi arbetar med den strategiska modellen. En modell vars aktiviteter egentligen kan ses som traditionella företagsekonomiska, men som är ovanliga för räddningstjänstförbund. Dit hör exempelvis betoningen av varumärkesbyggande, of-fensiv marknadskommunikation, entrepre-

nörskap samt integration och samverkan som strategi.

Slutsatsen i rapporten är att räddningstjänstförbund kan arbeta med systematisk utveckling av effektivitet och organisering. Genom att konsekvent använda strategiska modeller som stöttar och stärker varandra, när man sina mål. För att lyckas krävs både extern och intern legitimitet och studien lär oss förstå att Södertörns brandförsvärsförbud var ett lyckat exempel på detta.

FORSKNING FÖR ÖKAD JÄMSTÄLLDHET
För att öka jämställdheten erbjuder VINNOVA stöd till olika forskningsprojekt. Södertörns brandförsvärsförbund medverkar i projektet Origo Design, ett projekt som undersöker vilken potential design har

som social aktör inom jämställdhets- och förändringsarbete. Projektet ska pröva en metod i två olika miljöer där vi är den ena och Hälsoveteknikcentrum Halland den andra. Resultaten av forskningen kommer att visa sig senast 2015 då projekten ska vara avslutade.

TRYGGHETENS NYA FORMER
Södertörns brandförsvärsförbund har tackat ja till att medverka i projektet "Trygghetens nya former i social omsorg för och med äldre". Projektet genomförs av Carer vid Linköpings Universitet och startade i slutet av året. Syftet är att tillsammans med lokala aktörer, utveckla och förankra nya organisatoriska lösningar och tjänster för äldres trygghet på landsbygden.

En gemensam oljeskyddsplan för fem kommuner arbetades fram

Botkyrka kommuns väktare utbildades i att kunna göra en första insats vid brand

2011
Vi började larma hemsjukvården i Salen på sjukvårdslarm

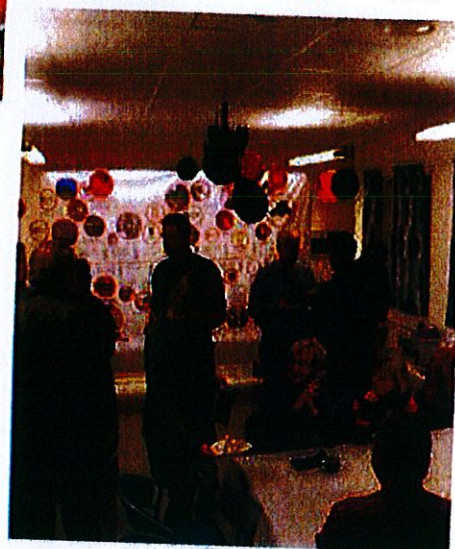

20 års historia - tillsammans skapar vi framtiden

2013 firade vi 20 år som framgångsrikt räddningstjänstförbund. I våra tio medlemskommuner bjöd vi in våra samarbetspartner till brandstationen för att under trevliga former diskutera räddningstjänstens roll då, nu och framåt. Vi bjöd på mingel, tårta, tipspromenad och det självklara samtalsämnet - din samarbetspartner i trygghetsarbetet.

Som avslutning visade brandmännen på varje station upp en modern räddningsinsats.

VÄRDEFULL KUNSKAPSINSAMLING
20-årsfirandet var ett sätt för oss att sammanföra kommunernas och andra samarbetspartners kunskap med vår långa erfarenhet från bränder och olyckor. Det blev en bra diskussion om hur vi kan arbeta ännu bättre tillsammans för ett tryggare samhälle och - inte minst - ett trevligt sätt att uppmärksamma en milstolpe i vår historia.

” 20-årsfirandet var ett sätt för oss att sammanföra kommunernas och andra samarbetspartners kunskap med vår långa erfarenhet från bränder och olyckor.

Nya effektiva släcktekniker som högt trycksskum och skärsläckare började användas mer frekvent vid våra insatser.

2011
Handlingsprogram med hollvision antogs. "Ingen kvinna, man, flicka eller pojke ska dö till följd av brand".

2011
Ett initiativ för att förbättra samverkan i vardag och kris i Stockholmsregionen startade.

Erfarenhetsutbyte med franska brandmän

I mitten av februari åkte en delegation från Södertörns brandförsvärsförbund till Frankrike för att fortsätta erfarenhetsutbytet med räddningstjänsten i Savigny inom det operativa och det förebyggande arbetet. Sedan tidigare deltar vi tillsammans med fransmännen i ett projekt i Mauretaniän. Delegationen bestod av en grupp brandmän från Tyresö och en grupp från Huddinge.

RÄDDNINGSKLÄTTRING

Två stationer med specialitet räddningsklättring besöktes. Gemensamma övningar och utbyte av räddningsmetoder blev ett kvitto på att våra kunskaper och arbetsmetoder står sig mycket bra internationellt

men visade också att vi har mycket att lära av fransmännens arbetssätt.

INFORMATION TILL UNGDOMAR

Fransmännen var mycket imponerade av hur vi arbetar för att nå ut med brandförebyggande kunskap till skolungdomar och av materialet vi skapat för julkampanjer och liknande. De i sin tur lägger stor vikt vid att nå ut med information kring trafiksäkerhet till skolungdomar samt hur man ska agera vid större katastrofer som översvämningar eller terrorattentat.

FILMINSPELNING OM FÖRSTA HJÄLPEN

På grund av oroligheter i grannländerna blev resan till Mauretaniän inställd i sista

stund. Vi gjorde i stället en film om hur man hanterar olika former av olyckor såsom blödningar, brännsår och medvetslöshet. Filmen kommer att ges ut till skolor i Mauretaniän.

Svenska sök- och räddningsstyrkan återklassificerad

Den 11 oktober återklassificerades den svenska sök- och räddningsstyrkan SWIFT/USAR av FN. Styrkan är en resurs som omedelbart efter en naturkatastrof ska kunna ge sig iväg för att söka efter överlevande. Ett 30-tal av styrkans 75 personer jobbar på Södertörns brandförsvärsförbund.

INTERNATIONELLA UTVÄRDERARE

Återklassificeringen av den svenska SWIFT/USAR-styrkan genomfördes efter en fiktiv jordbävning. Styrkan mobiliserades i Kristinehamn och på Örebro Airport och övningarna genomfördes på Swedish Rescue Training Centre i Skövde. Internationella utvärderare fanns med under övningen och gav besked om att

den svenska sök- och räddningsstyrkan uppfyller internationella krav och alltså kan återklassificeras.

EN AV TRETTIO STYRKOR I VÄRLDEN

Hjälp från sök- och räddningsstyrkor efterfrågas av drabbade länder vid händelser med raserade konstruktioner efter jordbävningar, terroristattacker eller andra orsaker. Den svenska SWIFT/USAR-styrkan är ett av cirka 30 team i världen som är klassificerade. Styrkan på 75 personer består av sök- och räddningspersonal, räddningshundar inklusive hundförare, sjukvårdspersonal, personal för logistik och samband samt ledning och ledningsstöd.

Kapacitetsutveckling i Palestina

Under 2013 har tre av våra medarbetare varit involverade i ett kapacitetsutvecklingsprojekt på Västbanken i Palestina. Projektet leds av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och finansieras av Sida. I projektets första fas har förutsättningarna för att stärka det Palestinska civilförsvärets förmåga i samband med jordbävningkatastrofer undersökts. Civilförsväret i Palestina ansvarar både för lokal beredskap för brand och räddning och för nationell beredskap vid större katastrofer.

RÄDGIVNING OCH BOLLPLANK

Henrik Nyman och Per Hultman från

Södertörns brandförsvärsförbund har fungerat som rådgivare och bollplank åt civilförsvärets ledningsgrupp inom organisationsutveckling. Arbetet har främst bedrivits från Civilförsvärets högkvarter i Ramallah. En av de viktigaste utgångspunkterna har varit att hitta en modell som fungerar i Palestina med de speciella förutsättningar som råder där.

UTBILDNING

Anders Attehed, Södertörns brandförsvärsförbund, har haft rollen som övningsamordnare inom utbildningsdelen. Syftet har varit att skapa en grupp inom civilförsväret med ansvar för utbildningsplanering

främst kopplad till jordbävningens förmågan. Utbildningen genomfördes på civilförsvärets träningscenter i Jeriko.

PLAN FÖR EN JORDBÄVNINGSRESURS

Projektets första fas avslutades under våren 2013. Det palestinska civilförsväret har nu en plan för hur en jordbävningens resurs skulle kunna organiseras och fungera. Man har vidare en personalgrupp med 21 utbildningsansvariga som kan planera och genomföra utbildnings- och övningsinsatser. Beslut om finansiering för projektets andra fas väntas till våren 2014.

5000 kommunanställda i Haninge kommun hade utbildats i brandkunskap

Haninge och Ekerös väktare utbildades i att kunna göra en första insats vid brand

2012-2014 Vi beviljades EU-medel för kompetensutveckling till alla medarbetare inom jämställdhet och mångfald.

Våra medarbetare

Arbetet vid Södertörns brandförsvärsförbund ska bedrivas så att alla medarbetare känner sig säkra och trygga och har samma möjligheter till utveckling. Vi ska genom en god arbetsmiljö skapa förutsättningar för en hög kvalitet på det arbete vi utför. Så står det i förbundets arbetsmiljöpolicy.

FOKUS PÅ SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten och omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön. Cheferna har ett stort ansvar för arbetsmiljön men alla medarbetare ska medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Med systematiskt arbetsmiljöarbete menas arbetsgivarens arbete med att undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

INSPEKTIONER HAR LETT TILL FÖRBÄTTRINGAR

Arbetsmiljöverket har besökt våra brandstationer i Botkyrka, Haninge, Nynäshamn och Tyresö och gjort inspektioner på den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Med inspektionsrapporterna som utgångspunkt och med hjälp av personalfunktionen har styrkeledare, skyddsombud och huvudskyddsombud gjort en rad förbättringar i arbetsmiljön.

Det finns nu checklistor för årliga skyddsronder på brandstationer och på kontorsmiljö. Riskhantering är en del av arbetsmiljöarbetet som vi ska sköta genom att samla information och hitta tänkbara riskfallor, uppskatta grad och allvar och värdera risker samt åtgärda och följa upp på ett systematiskt sätt. Vi har reviderat vår arbetsmiljö- och rehabiliteringspolicy och tagit fram en ny drog- och alkoholpolicy.

UTBILDNING I ARBETSMILJÖARBETE

Våra skyddsombud, styrkeledare och

produktionsledare har under året fått utbildning i arbetsmiljöarbete. Innehållet i utbildningen var bland annat regelverket för arbetsmiljön, roller, uppgifter och ansvar samt skyddsombudets roll.

Vår företagshälsövärd S:t Erikshälsan har tagit fram en utökad hälsokontroll som förutom den fysiska arbetsmiljön även innehåller frågor om den psykosociala arbetsmiljön. Enkäten fylls i vid de årliga hälsokontrollerna som företagshälsövärden gör.

FRISKA MEDARBETARE

Arbetet med att ändra rutiner och arbetsätt för att minska exponeringen för giftiga ämnen i arbetet fortsätter. En arbetsgrupp med en representant från varje brandstation har tillsatts. Gruppen tar bland annat fram rutiner för att förbättra miljön vid olika insatser som till exempel bilbrand och containerbrand.

Målen med arbetet är att våra medarbetare inte ska behöva exponeras för giftiga miljöer under arbete på stationen och i våra lokaler. Bilar ska vara rena från giftiga partiklar i så stor utsträckning som möjligt och varje medarbetare ska ha förståelse för hur vi ska nå målet med en ren arbetsmiljö.

LEDARSKAPSFORUM - LYCKAD DEL I CHEFSFÖRSÖRJNINGSPROGRAMMET
Ledarskapsforum, som är en del i chefsförsörjningsprogrammet, samkörs mellan Södertörns brandförsvär, Södertälje kommun och Huddinge kommun. Ledarskapsforum har totalt 24 deltagare varav fyra från förbundet och vi deltar för andra gången. Utbildningen innehåller bland annat personligt ledarskap och självkänedom, IDI-analys med beteendestilar, teambild-

ning, lösningsfokuserat förhållningssätt, kommunikation som ledarverktyg samt konflikthantering.

Samarbetet med våra två medlemskommuner har fallit mycket väl ut. Själva utbildningen har fokuserat på ledarskap och självkänedom men lika värdefullt har varit att träffa medarbetare från andra organisationer och verksamheter. Det har gett deltagarna nya erfarenheter och nya perspektiv. I utbildningen ingår intervjuer och skuggning av befintliga chefer vilket har gett deltagarna en god inblick i en chefs arbete.

REKRYTERING AV SOMMARVIKARIER

Rekryteringen av årets sommarvikarier gjordes utifrån våra riktlinjer för rekrytering. De flesta av våra nuvarande timanställda övergick till att jobba som sommarvikarier under semesterperioden. Denna grupp förstärktes med ytterligare 17 nya medarbetare, varav 10 har gått SMO-utbildningen och 2 har arbetat flera år som deltidsbrandmän. De 5 andra nyanställda har bakgrund som mekaniker, hantverkare och sjukvårdare. Flera av de nya vikarierna har även språkkunskaper utöver svenska och engelska. Av totalt 37 sommarvikarier är 5 kvinnor.

INTRODUKTIONSUTBILDNING

De medarbetare som saknade tidigare utbildning och erfarenhet inom räddningstjänsten gick vår introduktionsutbildning som har fått namnet "Brandman steg 1". Utbildningen löpte under nio veckor varav den sista veckan var medäkning på stationen på dagtid.

Direktionens resa gick till London för studier av riskhantering på nationell, regional och lokal nivå

2012
Den internationella oljeskyddsövningen Boilex genomfördes i Nynäshamn

Södertörns brandförsvärsförbund firar 20 år!

Kompetensutveckling inom jämställdhet och mångfald har lett till förändringar hos individer och på arbetsplatsen

I projektet Självklart! sätter vi fokus på att utveckla en attraktiv och jämställd arbetsplats. En arbetsplats som präglas av jämställdhet och mångfald, där olikheter tas tillvara och allas lika värde är självklart. Projektet har pågått i två år och avslutas 30 juni 2014.

Under projektets första halvår gjordes en omfattande förstudie som sedan legat till grund för mål och aktiviteter. En extern utvärderare följer projektet och har lämnat två lägesrapporter av hur det fungerar och hur målen uppfylls.

Under 2013 har de allra flesta av projektets aktiviteter genomförts.

- Alla medarbetare har gått två dagars utbildning som handlat om mänskliga rättigheter, diskriminering, jämställdhet, mångfald samt arbetsplatskultur och arbetsklimat. Första dagens tyngdpunkt låg på att öka kunskapen medan andra dagen handlade om insikt och individuell utveckling.
- Alla medarbetare har gjort två eller flera diskussionsövningar om mångfald, inkludering och jämställdhet.
- Alla chefer har gått en tre dagars utbildning med fokus på ledarskap i förändringsprocesser. Utbildningen syftar till att ge alla chefer kunskap och mod att bidra till att en förändring för en inkluderande arbetsmiljö påbörjas, vilket är ett av projektets mål.
- Olika nyckelgrupper har fått fördjupade kunskaper i bland annat jämställd upphandling, leda värdeladdade diskussioner och inventering av fysisk arbetsmiljö ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Projektet fanns representerat på

Stockholm Pride i syfte att öka vår kunskap om hbtq-frågor och för att visa att vi är en öppen räddningstjänst och en attraktiv arbetsgivare där allas kompetens tas till vara.

ENGAGEMANG BLAND CHEFER OCH MEDARBETARE

Den första lägesrapporten kom i mars och visade att förändringsarbetet hade kommit igång och att det fanns ett engagemang både bland chefer och medarbetare. Den visade också på ett motstånd. Inspiration och verktyg till styrkeledare ansågs som viktigt att jobba vidare med liksom att kommunicera projektet och önskad målbild mer. Rapporten användes för att utveckla kommunikationsplanen och de kommande aktiviteterna som grundutbildningens dag två och utbildningen för cheferna.

SKAPA EN GYNNANDE ORGANISATIONSKULTUR

Den andra lägesrapporten kom i slutet av oktober. Den bekräftade att brandcheferna i de tre organisationerna vill driva förändringsarbetet vidare efter Självklart!. Med Självklart! vill man bryta förlegade normer och skapa en organisationskultur som gynnar verksamheten både inåt och utåt.

FÖRÄNDRINGAR HOS INDIVIDER

Flera av styrkeledarna och stationsbefälarna

upplever att de har fått ökad förståelse för andra och för mångfald och jämställdhet. Exempel på vad de gör annorlunda idag är att de tänker sig för mer innan de säger någonting, väljer sina ord med större omsorg, har slutat att blunda för oegentligheter som de märker inom gruppen, samt tänker mer på hur de pratar och är mot sina kollegor.

FÖRÄNDRINGAR PÅ ARBETSPLATSEN

Många upplever att det skett förändringar på arbetsplatsen. Det handlar om annorlunda samtalsklimat, mer diskussioner, värdat språkbruk och att man pratar om andra saker än tidigare. Flera lyfter fram ökad öppenhet, att fler vågar säga vad de tycker.

MOTIVATIONEN ÖKAR

Utvärderingens material visar att motivationen att arbeta med mångfald och jämställdhet ökar under grundutbildningen och chefernas utbildning. Organisationerna jobbar med att på bästa sätt förvalta det engagemang och den förändring som påbörjats.

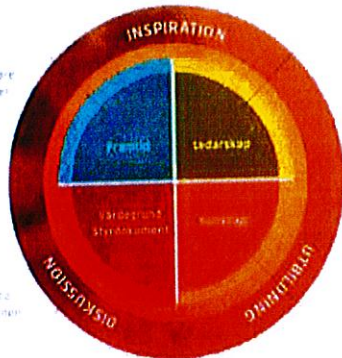
PLAN FÖR FORTSATT ARBETE

Under projektets sista halvår genomförs de aktiviteter som återstår. Fokus ligger dock på att formulera en plan för hur arbetet med jämställdhet och mångfald ska fortsätta även efter projektets slut.

Arbetsmetod:

Framtid
Hur arbetet vidare ska utvecklas efter projektets avslutning

Värdegrund
Styrdokument
Arbetsmetod
Jämställdhet
Kunskap
Förändringar
Förändringar
Förändringar

LEDARSKAP
Arbetsmetod
Jämställdhet
och mångfald
Utvärdering
Förändringar

KUNSKAP
Förändringar
Förändringar

FAKTARUTA:

PROJEKTID: 1 jan 2012 - 30 juni 2014

BUDGET: 7,5 miljoner kronor från Europeiska Socialfonden

OMFATTNING: Projektet omfattar 850 medarbetare från Södertörns brandförsvärsförbund, Brandkåren Attunda och Räddningstjänsten i Norrtälje kommun.

PROJEKTÄGARE: Södertörns brandförsvärsförbund.

Personalstatistik

	2013	2012	2011	2010	2009
ANTAL ANSTÄLLDA					
Anställda den 31/12	379	370	374	377	376
i staben	18	15	15	15	14
i produktionen	361	355	359	362	363
kvinnor	41	34	32	28	29
män	338	336	342	349	334
Antal årsarbetare	375	369	372	373	373
Vikarier	8	7	6	0	10
Fjäntlediga	-10	-2	-10	-10	-4
Föräldralediga	-9	-11	-5	4	-7
Långtidssjuka	-6	9	5	-7	-11
Netto årsarbetare	359	355	358	353	362
Budgeterade tjänster	359	358	359	359	338
Deltidsbrandmän	83	77	71	69	80
Paddningsvarnsmän	146	153	140	142	141
Motsvarande årsarbetare	10	8	8	8	8

	2013	2012	2011	2010	2009
PERSONALOMSÄTTNING					
Slutade under året	12	15	17	15	7
pensionärer	9	7	7	9	2
övriga	3	8	10	6	5
Nyanställda	21	11	14	16	58
varav Ekerö					45
varav Nacka					
Personalomsättning	3,1	3,0	3,7	4	1,9
Turbulens	3,1	4,0	4,5	4	1,9

Turbulens = antalet avgångar i procent av antalet tillsvidareanställda
 Personalomsättning: lägsta av antalet anställda som börjat/slutat / antalet anställda
 Turbulens: antalet avgångar / antalet anställningar

	2013	2012	2011	2010	2009
SJUKFRANVARO I %					
Kvinnor	5,3	2,5	2,6	2,9	1,3
Män	3,5	2,9	3,2	3,4	3,9
Yngre än 29 år	4,3	1,2	1,7	2,6	2,3
30 - 49 år	2,7	2,0	3,5	3,1	3,1
50 år och äldre	5	4,5	2,9	4,0	5,2
Total sjukfrånvaro	3,7	2,9	3,1	3,4	3,7
Varav långtidssjuka	57,1	50,6	56,8	48,9	62,5

	2013	2012	Forändring	2011	2010	2009
PERSONALKOSTNADER (TKR)						
Totala personalkostnader	255 435	228 743	11,7%	229 767	215 882	204 882
I förhållande till totala kostnader	79,4%	77,2%	2,8%	78,0%	77,6%	77,0%
Löner	151 566	147 848	2,5%	141 932	136 403	132 177
Arvoden	1192	1090	9,4%	1010	968	884
Sociala avgifter	47 258	46 146	2,4%	45 323	43 662	42 218
Pensionskostnader	50 886	29 501	72,5%	37 404	31 096	24 379
Övertidserättning (ingår i lönen)	1 811	1 446	25,2%	1 366	1 594	2 555
Personalsociala kostnader	4 533	4 158	9,0%	4 098	3 753	5 963

Brandchefen har ordet:

Att utmana är att utvecklas

Södertörns brandförsvärsförbund föddes ur ett behov av att förändra. Kommunerna som för 20 år sen bildade förbundet hade olika behov men viljan att göra något nytt förenade dem och de valde att utmana gamla traditionella arbetsätt.

Att utmana gamla invanda mönster för att nå sina mål har kommit att bli vår ledstjärna genom åren.

Förändringen innebär inte bara att göra nya saker utan även att sluta göra sådant som man gjort tidigare. Det kan många gånger vara mycket svårare. Att ifrågasätta gamla arbetsmetoder kan vara provocerande vilket vi har fått erfara åtskilliga gånger när vi stuckit ut hakan genom åren.

MED FLEXIBILITET KLARAR VI FÖRÄNDRINGAR

För att kunna möta behoven som våra kommuners utveckling kräver har vi skapat en flexibel organisation som klarar att möta förändringar och vara effektiv i såväl trygghetsarbete som akuta skadesituationer. Vår lösning på det är en organisation som bygger på att alla medarbetare tar eget ansvar utifrån tydliga mål som läggs fast av direktionen.

NY KOMPETENS TILLFÖRS

Förändring kräver även att kompetensen i organisationen anpassas till de nya behoven. När vi just nu har vi en stor omsättning av personal på grund av stora pensionsavgångar ser vi en möjlighet att rekrytera medarbetare med helt nya kompetenser. Därför har vi valt medarbetare som fört med sig kompetens som vi tidigare saknat, in i organisationen. Men det är också viktigt att kompetensutveckla befintlig personal. Under drygt två år genomför vi, tillsam-

mans med två andra räddningstjänster, en stor satsning på att höja alla medarbetares kompetens inom jämställdhet och mångfald.

VI ÄR EN DEL I HELHETEN

I vårt arbete med ökad trygghet och säkerhet har ambitionen hela tiden varit att göra det tillsammans med kommunerna och andra där vi är en del i helheten. Vi har till exempel bidragit till ökad överlevnad genom att rycka ut med defibrillatorer vid hjärtstopp. Vi är också med i ett arbete för suicidprevention och vi engagerar oss i olika sociala projekt för ökad integration.

FRAMTIDA UTMANINGAR

Våra utmaningar nu och i framtiden är:

- Att bli ännu mer aktiva i det kommunala säkerhetsarbetet.
- Att utveckla nya metoder vid brandsläckning som förutom att vara mer effektiva även har mindre påverkan på miljön än dagens.
- Att göra tillsynen till det effektiva verktyg för bättre skydd som den ska vara samtidigt som den ska vara vägledande och rättssäker.
- Att genom förenklade administrativa rutiner frigöra mer tid till produktion.
- Att genomföra brandskyddskontroller i egen regi.

EFFEKTIV SAMVERKAN VID KRISER

En annan framtida utmaning är att tillsammans med övriga aktörer i krishanteringssystemet skapa en effektiv samverkan vid kriser eller andra samhällsstörningar. Utvecklingen mot ett samhälle där ansvaret för olika samhällsviktiga verksamheter fördelas på fler och fler kräver en gemensam modell för hur samverkan ska ske. En modell som är känd av alla och kan anpassas till de olika situationer där samverkan krävs. Ett system som utgår från våra grundläggande principer om ansvar, likhet och närhet. Ett system där informationsdelning och kommunikation kommer vara mycket viktiga delar.

EN STABIL GRUND FÖR FRAMTIDEN

Avslutningsvis kan jag konstatera att vårt tjugonde verksamhetsår kom att bli ett av våra mer framgångsrika någonsin. Det är ett bevis på att vår organisation verkligen fungerar. En fungerande organisation med engagerade medarbetare är en utmärkt grund för ett fortsatt framgångsrikt arbete med trygghet och säkerhet som främsta mål. Tack alla för era fantastiska insatser!

Lars-Göran Uddholm, brandchef

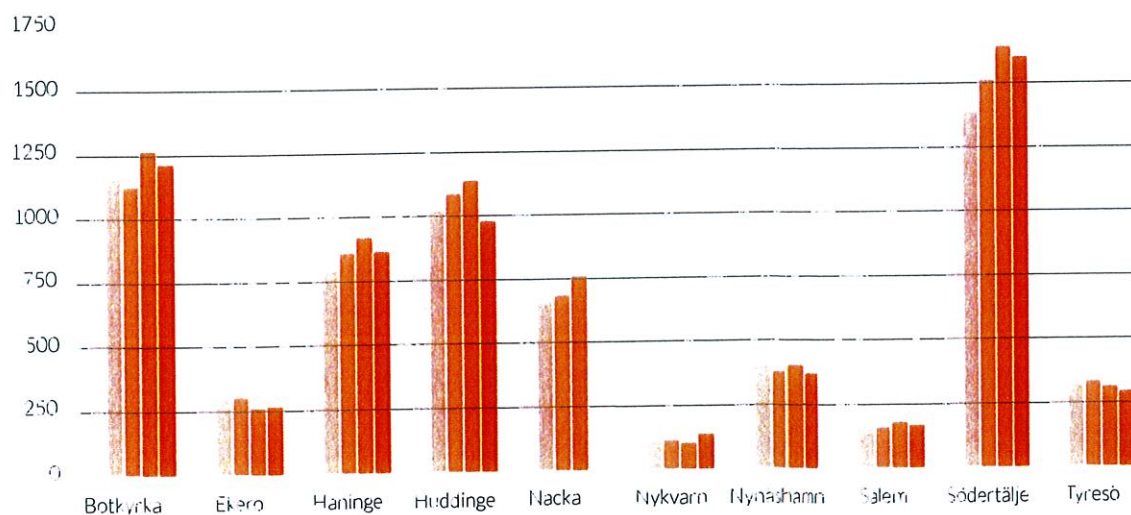
Insatser och Statistik

	2013	2012	Forändring		2011	2010	2009
HANDELSETYP			antal	%			
OLYCKOR							
Brand i byggnad	423	491	-68	-13,8	451	474	406
Brand utomhus	1092	1054	38	3,6	1300	1259	1252
Trafikolycka	744	834	-90	-10,8	777	996	866
Utsläpp av farligt ämne	106	106	0	0	103	90	96
Drunkning/drunkningstillbud	19	15	4	26,7	17	16	17
Nödständig person	80	73	7	9,6	94	96	59
Nödständigt djur	35	41	-6	-14,6	26	37	31
Stormskada	11	29	-18	-62,1	93	16	19
Ras	3	7	-4	-57,1	9	12	2
Vattenskada	56	102	-46	-45,1	76	112	56
Annan olycka	199	203	-4	-2	294	354	328
LARM UTAN TILLBUD							
Automatlarm, ej brand	1283	1440	-157	-10,9	1488	1581	1142
Förmodad brand	515	456	59	12,9	522	559	468
Falsklarm brand	96	95	1	1,1	39	79	84
Förmodad räddning	93	95	-2	-2,2	100	121	78
Falsklarm räddning	27	30	-3	-1	17	26	12
ÖVRIGA ÄRENDE							
I väntan på ambulans	269	294	-25	-8,5	274	271	139
Sjukvård under delegation	0	0	-	-	-	-	12
Personer fast i hiss, ej nödläge	35	29	6	20,7	31	37	30
Hjälp till ambulans	321	344	-23	-6,7	251	263	207
Hjälp till polis	33	38	-5	-13,2	24	12	27
Felindikering från automatlarm	7	1	6	7	1	2	10
Vattentransport	0	0	-	-	0	0	2
Dykuppdrag	1	0	1	-	0	1	0
Trygghetslarm	5	3	2	66,7	2	3	2
Annat uppdrag	223	196	27	13,8	145	230	262
Ingen händelsetyp angiven (Aterkallades före framkörst)	557	340	217	63,8	356	304	254
Totalt antal för året	6238	6316	-78	-2,2	6540	6951	5861

*Nacka kommun finns med i statistiken från och med år 2010

ANTAL INSATSER PER KOMMUN 2009-2013

2013 2012 2011 2010 2009

Insatser och Statistik

TILLSYNER	2013	2012	2011	2010
Antal objekt	3046	2909	3020	3038
Planerade tillsyner	1000	1112	1174	1149
Utförda tillsyner	879	969	951	971
Utförda tillsyner i % av planerade	87,9	87,1	81,0	84,5

HANDLÄGGNINGSÄRENDEN OCH MYNDIGHETSUTÖVANDE

	Antal
Brandfarlig vara - tillstånd	145
Explosiv vara - beslut	59
Byggsamråd - yttrande	31
Planärende - yttrande	132
Offentlig tillställning - yttrande	150
Utskänkningstillstånd - yttrande	59
Sakkunnigutlåtande till polis	79
Övriga ärenden	73
Summa	728

PERSONSKADOR VID OLYCKOR

(2012 siffor)

Händelsetyp	Omkomma	Svårt skadade	Lätt skadade
Bränder	3(5)	12(25)	51(95)
Drunkningsolyckor	5(5)	5(3)	3(10)
Trafikolyckor	9(11)	195(187)	331(346)
Övriga olyckor	6(8)	19(10)	29(20)
Totalt	23(29)	231(225)	414(471)

Sotning och brandskyddskontroll

Vi har upphandlat sotningsentreprenörer till sju kommuner. Inriktningen har varit att upphandla de entreprenörer som ger bäst service och kvalitet till våra kommuninvånare. Arbetet slutförs under 2014 och de entreprenörer som tilldelas ett sotningsdistrikt startar sin verksamhet i september 2014.

Brandskyddskontroll i egen regi

Brandskyddskontrollen har denna gång inte varit föremål för upphandling. Enligt beslut i direktionen för Södertörns brandförsvarsförbund den 31 maj i år planerar vi för att ta över brandskyddskontrollen i egen regi i sju av våra tio kommuner. Kommunerna är Ekerö, Botkyrka, Salem, Nykvarn, Södertälje, Nacka, Haninge. Verksamheten ska starta hösten 2014. De tre sotningsdistrikt som har så kallade normalavtal fortsätter att både utföra sotning och brandskyddskontroll tills deras avtal går ut. Bakgrunden till beslutet är att skilja på rengöring (sotning) och kontroll (myndighetsutövning). I och med detta så försvinner den jävsituation som vi har idag då sotaren kontrollerar sin egen sotning. Det blir även en enhetlig myndighetsutövning i kommunerna. Dessutom får vi stora möjligheter att effektivisera förebyggande brandskydd i bostadsmiljö.

Revision på sotningsdistrikten

I den revision som vi utför på sotningsdistrikten har vi granskat

frister och taxor för rengöring av rökkanaler i förskolor. Det vi har kunnat konstatera är att nästan alla sotningsdistrikt använder sig av fasta priser istället för timpris. Vi kommer att titta närmare på prissättningens relevans. Det ser överlag bra ut när det gäller mängden sotningar och brandskyddskontroller. Detta trots att entreprenörerna har förlorat en del personal på grund av osäkerheten om man får behålla sitt distrikt efter upphandlingen.

Under revisionen har vi också följt upp hur entreprenörerna säkerställer en säker arbetsmiljö och det visade sig att man har blivit mycket bättre på det. Södertälje sotningsdistrikt har gått ut med ett särskilt meddelande till fastighetssägare som har för bränningsanläggningar och förklarat varför de inte längre går upp på tak som inte har säkra takskyddsanordningar. Detta har fått ett positivt bemötande och bättre förståelse för sotarens och brandskyddskontrollantens arbetsmiljö på tak.

Tidsbegränsad rättelsetid

Rättelsetiden för ett föreläggande har begränsats till sex månader för en vanlig fastighet och ett år för sommarstuga. Tidigare hade man till nästa kontroll på sig att åtgärda bristen, vilket som längst är åtta år. Är bristen inte åtgärdad i tid skickar vi ett brev till nyttjanderättshavaren och om bristen fortfarande finns kvar kan vi besluta om nyttjandeförbud.

SOTNINGSDISTRIKT	Botkyrka/ Salem	Ekerö	Haninge	Huddinge	Nynäshamn	Södertälje/ Nykvarn	Nacka/ Tyresö	Summa
Beviljad dispens sota själv	5	10	8	5	3	8	5	44
Beviljad dispens annan behörig sotare	1	41	6	2	3	1	5	59
Utförd sotning enligt frist	90%	87%	95%	95%	98%	95%	97%	94,3%
Utförda brandskyddskontroller	701	1993	1759	1753	1112	2072	719	10 309
Besökta objekt med brister	352	636	975	384	403	1147	272	4169
Förelägganden	12	7	28	5	39	16	8	115
Antal brandskyddskontrollanter	4	2	4	3,5	2	2	5	22,5

Vårt miljöarbete

En viktig del i vårt miljöarbete handlar om att hitta effektivare släckmetoder. Effektiva släckning ger inte bara minskade egenomkostnader utan ofta även minskad påverkan på miljön med både mindre kontaminerat släckvatten och utsläpp till luft. Aldre släckmedel har visat sig ge betydande miljöeffekter, och såväl Kemikalieinspektionen och Livsmedelsverket har börjat intressera sig för brandskum som möjliggör orenare av dricksvattenaktier, i synnerhet kring ovanlig platser för brandsläckning. Södertörns brandförsvarsförbund fortsätter att utvärdera de släcksystem och släckmedel som finns på marknaden och har under året nått lovande testresultat för framtida system.

TILLBYGGNAD AV LINDVRETTEN

Vid tillbyggnaden av Lindvretten använder vi oss av konceptet Sunda hus, som bland annat innehåller en miljödatas över miljöbedomda byggvaror. Kontrakterade leverantörer har gått en miljöutbildning för att säkerställa ett bra materialval. Alla material som har infogats i byggnaden har förts in i en loggbok och vi har genom detta kunnat påverka materialval under byggprocessen till miljöanpassade lösningar. I konceptet ingår också utökade fuktkontroller för att minska risken för mögel. Vi har installerat bergvärme och solpaneler och det ska bli spännande att följa vår förbrukning av energi framöver.

MILJÖNYCKELTAL

Drivmedelsförbrukning: 23,5 l/uppdrag
Fossila fordonsavgaser: 67,9 kg/co₂
Värmeenergi: 150 kWh/m²
Elförbrukning: 143,3 kWh/m²
Vattenförbrukning: 45 liter/anställd

Mål

Ingen kvinna, man flicka eller pojke ska dö eller skadas allvarligt till följd av brand.

Vår vision överensstämmer med den nationella nollvisionen för brandskydd. Den slår fast att det är oacceptabelt att bränder kräver människoliv. I förbundets handlingsprogram för åren 2011-2014 finns två etappmål som ska verka i visionens anda. I verksamhetsplanen för 2013 finns delmål som syftar till att verksamheten strävar efter att uppnå etappmålen och visionen.

Etappmål 1

Antalet döda och svårt skadade kvinnor och män, flickor och pojkar, vid bränder i byggnader ska minskas med minst en tredjedel till år 2020.

Antal döda och svårt skadade har sjunkit med cirka halften sedan 2012 och ligger nu på samma nivåer som åren 2007-2011. Det pågår ett projekt som ska ge en tydligare bild av vem det är som drabbas av bränder i hemmet vilket på sikt kan ge oss bättre verktyg i vår förebyggande verksamhet.

Etappmål 2

Antal brand i byggnad med egendomsskador ska minskas med minst en tredjedel till år 2020.

Brand i byggnad har sjunkit med 13% och 274 bränder i byggnader har resulterat i egendomsskador vilken är en minskning med cirka 70 bränder jämfört med 2012.

Händelsebaserade insatser

Ett fåtal riktade insatser har genomförts efter olyckor och med anledning av de brister som olyckorna har avslöjat.

Nå ut till dem som löper större risk att drabbas av en brand

Vi samverkar med samtliga medlemskommuner inom flera olika områden. Att ha en tät kontakt med våra medlemskommuner är en viktig del i vårt arbete med att nå ut till dem som löper större risk att drabbas av brand. Utöver detta deltar vi på många akti-

viteter med övriga aktörer inom våra medlemskommuner för att nå ut med kunskap om hur bränder kan förebyggas.

Snabba och effektiva insatser

Årets genomsnittliga insattid var strax över 9 minuter vilket är en förbättring från föregående år. Åtgärder som förlämn och första insatsperson har gett resultat. Den genomsnittliga tiden för att hantera ett larm i larmcentralen ligger fortfarande strax över det uppsatta målet på 1 minut. Den tiden inkluderar SOS Alarms hantering av larmet.

Stärka den enskildes förmåga

Årets resultat för verksamheter med ett fullgott systematiskt brandskyddsarbete ligger precis på gränsen till 75%. Kommande år höjer vi därför ribban ytterligare och inleder det nya året med utbildning för samtliga medarbetare i ett nytt framarbetat koncept för vår tillsynsverksamhet.

Miljömedvetenhet i organisationen

Arbetet med att öka kunskap om effektivare släckmetoder har fortsatt i syfte att effektivisera brandsläckning och minska följdskador orsakat av släckvatten. På våra brandstationer, i synnerhet vid tillbyggnaden av station Lindvreten, har miljöförbättrande åtgärder byggts in, främst när det gäller energiåtgång.

Kompetensutveckling i jämställdhet och mångfald

Vårt ESF-finansierade projekt för ökad kunskap inom mångfald och jämställdhet har genomförts enligt plan. Alla i heltidsorganisationen har deltagit i aktiviteterna som fått rekordhoga betyg av deltagarna.

Kompetenssäkring av medarbetares kompetens

Räddningscentralen använder sedan tidigare ett verktyg för kvalitetssäkring. Under året har verktyget breddats till att innefatta fler yrkesroller, bland annat styrkeledarna. Planeringen är klart för att utöka användandet i hela organisationen.

Ekonomisk medvetenhet

Andelen fakturerade ärenden har ökat, men fortfarande finns förbättringspotential för kommande år.

Förvaltningsberättelse

Ekonomiskt resultat

Årets resultat blev ett underskott på 6,9 Mkr. Resultat består till största delen av jämförelsestörande poster. En återbetalning av premier för avtalsförsäkringar från Fora betalda 2005 och 2006 på 4,5 Mkr är en jämförelsestörande intäkt. Den ökning av pensionskulden med 13,5 Mkr mer än budget på helårsbasis är en jämförelsestörande kostnad. Den ökningen beror på en sänkning av diskonteringsräntan i april 2013 som behandlas enligt SKL rekommendation.

Styrelsen i Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) rekommenderade år 2007 sina medlemmar att beräkna den kommunala pensionskulden enligt regelverket "riktlinjer för beräkning av pensionskulda" RIPS 07. Enligt RIPS 07 definieras pensionskulden som nuvärdet av framtida utfästa pensionsutbetalningar. Eftersom utbetalningar sker långt fram i tiden ska skulden nuvärdesberäknas. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa. En ändring av diskonteringsräntan har stor betydelse för pensionskuldens storlek. Detta märktes även under 2011. I april 2013 sänktes diskonteringsräntan igen, vilket får en påverkan på resultatet.

På samma sätt som vid den föregående räntejusteringen gör SKL bedömningen att den kostnadsmissiga engångseffekten bör vara möjlig att tolka som ett synnerligt skal som kan exkluderas i balanskravsavstämningen. Förklaringen är att skuldökningen pga räntesänkningen återspeglar ett mycket långsiktigt åtagande (ca 40-50 år). Balanskravets regelverk har ett 1-3 års perspektiv vilket gör att det inte behöver uppfattas som rimligt att täcka upp denna engångseffekt under så kort tid.

Balanskravet

Årets justerade balanskravsresultat blev 5,9 Mkr sedan hänsyn tagits till realisationsvinster och återföring av effekten av ändrad RIPS-ranta. Balanskravet är uppfyllt utifrån balanskravsavstämning (not 4) och maximal avsättning till resultatutjämningsfond (RUR) är möjlig med 3,1 Mkr.

God ekonomisk hushållning

Förbundets finansiella mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning överensstämmer med kommunallagens regler om en ekonomi i balans. Förbundsledningen har 2013-12-06 beslutat anta riktlinjer för god ekonomisk och hantering av RUR. De verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning

motsvaras av inriktningsmålen i budget. God ekonomisk hushållning har uppnåtts för år 2013 då vi uppfyllt balanskravet och aktivt arbetat utifrån de fastställda etappmålen i handlingsprogrammet och delmål i verksamhetsplanen.

Verksamhet

I förbundsområdet finns nu ca 580 000 invånare och förbundet har tio medlemskommuner.

Under året genomförde vi drygt 6 200 räddningsinsatser i medlemskommunerna, dvs något färre än föregående år. Av dessa var ungefär en tredjedel till akuta uppdrag med nödläge. Vi har också utfört knappa 900 tillsyns- och haft ca 700 övriga ärenden där tillstånd för brandfarlig vara och yttrande om offentlig tillställning är mest förekommande. Under året har förbundet utbildat 13 000 personer i brandskydd.

Investeringar

Investeringarna uppgick till 40,9 Mkr (2012 8,8 Mkr). Årets stora investering är utbyggnaden av Lindvreten som uppgår till 27,4 Mkr vid årsskiftet. Byggnaden beräknas vara klar i mars 2014. En uppskjuten post är rökskyddsutrustning då det blev en försening över årsskiftet då upphandlingen blivit överklagad. En lastväxlare är delvis försenad då endast chassit kom under 2013. Vidare har en budgeterat räddningsrobot 1,5 Mkr flyttats fram till 2014.

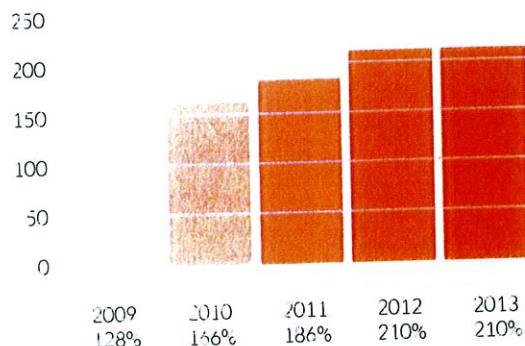
Personal

Vid årsskiftet var vi netto 358,5 årsarbetare (föregående år 355). Utöver dessa tillkommer 83 deltidbrandmän (77) och 146 räddningsvarnsmän (153) motsvarande 2,5 årsarbetare (9,3). Utbetalda löner har uppgått till 152,7 Mkr (148,9) och arvoden till förtroendevalda till 1,2 Mkr (1,1).

Pensionsmedelsförvaltning

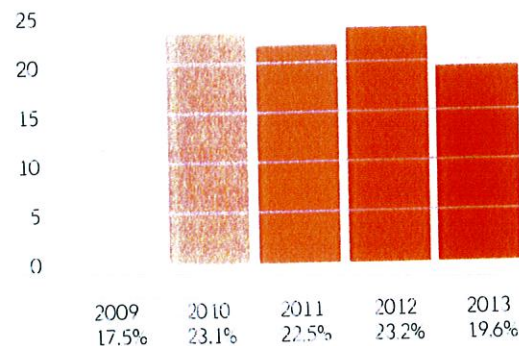
Pensionsförpliktelserna inklusive ansvarförbindelse, avsättningar för pensioner och kortfristig avgiftsbestämd ålderspension uppgår till 349,8 Mkr (307,2 Mkr), vilket är en ökning från föregående år med 42,6 Mkr (ökning 2012 med 16,0 Mkr). Likviditetsöverskottet förvaltas i egen regi och används till investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier samt till framtida tillfälliga kostnadsökningar eller intäktsminskningar.

Likviditet

Omsättningstillgångar i procent av kortfristiga skulder eller betalningsberedskapen på kort sikt.

Soliditet

Eget kapital i procent av de totala tillgångarna eller graden av egenfinansierade tillgångar.

Resultaträkning

Tkr	Not	2013	2012
Verksamhetens intäkter	not 1	34 090	31 369
Jämförelsestörande intäkter	not 1	4 461	4 922
Verksamhetens kostnader	not 2	-307 858	-281 321
Avskrivningar	not 5	-15 155	-15 132
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-284 462	-260 162
Kommunbidrag	not 3	280 482	274 911
Finansiella intäkter		1 659	2 361
Finansiella kostnader		-4 557	6 972
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		-6 878	10 138
ÅRETS RESULTAT (not 4)		-6 878	10 138

Balansräkning

Tkr	Not	2013	2012
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar		133 605	109 573
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar	not 5		
mark, byggnader och tekniska anläggningar		65 341	40 329
maskiner och inventarier		68 264	69 244
övriga materiella anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Omsättningstillgångar		226 769	224 663
Förråd		0	0
Fordringar	not 7	73 683	64 517
Kortfristiga placeringar			
Kassa och bank		153 086	160 146
SUMMA TILLGÅNGAR		360 374	334 236
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	not 8	70 776	77 654
därav årets resultat		-6 878	10 138
Avsättningar	not 9	181 373	149 477
Avsättningar för pensioner		181 373	149 477
Andra avsättningar			
Skulder		108 225	107 105
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	not 10	108 225	107 105
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		360 374	334 236
Panter och ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	not 9	159 508	149 045
Övriga ansvarsförbindelser	not 11	459	6 030

Kassaflödesanalys

Tkr	Not	2013	2012
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Arets resultat		-6 878	10 138
Justering för realisationsvinster	not 6	51	-184
Justering för avskrivningar		15 155	15 132
Justering för avsättningar till pensioner	not 9	31 896	15 532
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		40 224	40 618
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-9 166	-6 753
Ökning/minskning föråd och varulager		1 120	8 206
Ökning/minskning kortfristiga skulder	not 10	32 178	42 071
Medel från den löpande verksamheten			
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-40 864	8 752
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	not 6	1 626	352
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar			
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar			
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar			
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			
Medel från investeringsverksamheten		-39 238	-8 400
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån			
Amortering av skuld			
Ökning långfristiga fordringar			
Minskning långfristiga fordringar			
Medel från finansieringsverksamheten		0	0
ARETS KASSAFLÖDE		-7 060	33 671
Likvida medel vid årets början		160 146	126 475
Likvida medel vid årets slut		153 086	160 146

Investeringsredovisning

Tkr	Investeringsanslag		Utfall		Differens
	2013	Ömbudgetering	2013	2012	2013
INVESTERINGSPROJEKT	2013		2013	2012	2013
Utbyggnad Lindvreten*			152	160	-27 397
Periodiskt underhåll fastigheter	500	900	152	604	748
Summa fastigheter	500	900	152	764	-26 649
Släckbilar	3 600	3 900	3 822	3 282	78
Lastväxlare /lastväxlartank	2 100	2 100	1 110	1 177	990
Höjdfordon			891	0	0
Ledningsfordon		2 798	891	702	1 907
Transportfordon	2 500	3 452	3 204	1 637	248
Räddningsrobot	1 500	1 500			0
Raket			382		382
Övertagna inventarier från Nacka				0	0
Övriga inventarier	3 400	5 620	3 906	1 140	1 714
Summa maskiner o inventarier	13 100	19 370	13 315	7 988	6 055
Totalsumma	13 600	20 270	13 467	8 752	20 594

* Systemförändring behandlas som särskilt ärende i direktionen

Noter

Tkr	2013	2012	
NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER			
I posten övrigt ingår realisationsvinster enligt not 6. Realisationsförluster ingår i posten övrigt i not 2.	799	1 604	
Intäkter från Europeiska socialfonden för vårt jämställdhetsprojekt är den största delen av posten statliga bidrag	6 950	6 082	
Aterbetalning Foraaavgifter 2005 o 2006	4 493	1 640	
	15 977	15 676	
	2 021	3 138	
	3 150	3 045	
	700	184	
	34 090	31 369	
	Jämförelsestörande intäkter	4 461	
		4 922	
NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Den markanta ökningen på sociala kostnader och pensioner beror på ändringen av diskonteringsrentan som har stor betydelse för pensionsskuldens storlek.	11 440	12 206	
	152 758	148 938	
	98 144	75 648	
	4 533	4 157	
	14 988	14 718	
	9 580	9 455	
	6 020	5 112	
	10 395	11 088	
	307 858	281 322	
NOT 3 KOMMUNBIDRAG			
	KOMMUN	ANDEL	
Kommunbidraget består av tre delar	Botkyrka	11,59%	29 876
Grundavgiften fördelas enligt andelen	Ekerö	7,55%	19 461
Pensionskostnader intjänade före 1998 betalar kommunerna Botkyrka, Ekerö och Salem direkt till KPA medan övriga kommuner betalar via kommunbidraget.	Haninge	16,72%	49 376
Hyrskostnader för brandstationer ingår i kommunbidraget för Haninge, Huddinge, Nykvarn och delvis Tyresö medan övriga kommuner står för dessa kostnader själva.	Huddinge	18,97%	58 532
	Nacka	11,59%	29 876
	Nykvarn	1,48%	4 989
	Nynäshamn	6,29%	17 362
	Salem	2,48%	6 393
	Sodertälje	14,25%	39 337
	Tyresö	9,08%	25 280
	Summa	100,00%	280 482
			274 911
NOT 4 ARETS RESULTAT			
	-6 878	10 138	
	-694	-184	
	13 497	0	
	5 925	9 954	
	Möjlig avsättning till RUR	7 205	
NOT 5 AVSKRIVNINGAR MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
	263 923	234 862	
	-130 318	125 289	
	133 605	109 573	
	65 341	40 329	
	448	633	
	3 074	2 691	
	59 368	61 267	
	157	218	
	5 217	4 435	
	133 605	109 573	

Noter

Tkr 2013 2012

NOT 6 SALDA OCH UTRANGERADE ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Försäljning avser huvudsakligen transportmedel och förlusten ett rivet garage på Lindvreten.	Anskaffningsvärde	11 803	2 645
	Ackumulerade avskrivningar	-10 126	-2 477
	Nettovärde	1 677	168
	Försäljningspris	1 626	352
	Realisationsvinst	694	184
	Realisationsförlust	-745	0
	Nettovinst	-51	184

NOT 7 FORDRINGAR

Övriga fordringar har ökat för moms återbetalning EFS-bidrag och återbetalning från Fora 2005-06	Kundfordringar	56 022	55 610
	Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	4 207	5 009
	Övriga kortfristiga fordringar	13 454	3 898
	Summa	73 683	64 517

NOT 8 EGET KAPITAL

	Ingående eget kapital	77 654	67 516
	Arets resultat	-6 878	10 138
	Utgående eget kapital	70 776	77 654
	varav avsatt till framtida pensionskostnader	49 800	49 800
	varav avsatt till RJR	10 359	7 239

NOT 9 PENSIONSFÖRPLIKTELSE

Pensionsförpliktelserna beräknas av KPA enligt RIPS 07. Likviditetsöverskottet förvaltas i egen regi och används till investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier.	Avgiftsbestämd ålderspension	7 436	7 229
	Särskild löneskatt på pensionskostnader 24,26%	1 484	1 484
	Summa kortfristig pensionsskuld	8 920	8 713
	Avsättning för pensionsskuld intjänad efter 1997	145 962	120 294
	Särskild löneskatt	35 411	29 183
	Summa avsättning för pensioner	181 373	149 477
	Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998	128 366	119 946
	Särskild löneskatt	31 142	29 099
	Summa ansvarsförbindelse pensioner	159 508	149 045
	Totala pensionsförpliktelser	349 801	307 235

Not 10 Kortfristiga skulder

	Skuld till kreditinstitut och kunder	0	0
	Leverantörer	15 185	16 038
	Skatteavräkning	10 330	9 785
	Upplupna personalkostnader	31 798	31 479
	Övriga uppl kostnader och förutb intäkter	50 912	49 803
	Summa	108 225	107 105

Not 11 Övriga ansvarsförbindelser

	Hyra fastigheter inom ett år	0	5 512
	Hyra fastigheter inom 2-5 år	0	0
	Leasing inventarier inom ett år	185	275
	Leasing inventarier inom 2-5 år	274	243
	Summa hyres- och leasingavtals resterande värde	459	6 030
	Arets avgift	6 238	6 012

Redovisningsprinciper och driftsredovisning

Förbundet redovisar enligt lagen om kommunal redovisning och följer god redovisningssed samt anvisningar lämnade av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och gjorda avskrivningar.

Avskrivningar följer i princip rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting om avskrivningstider och startar den månad anskaffning sker eller, vid större projekt, den månad vi tar anläggningen i drift.

Upplupna rutor skuldförs.

Leverantörs- och kundfakturor med väsentliga kostnads- och intaktsposter periodiseras.

Löner, semester och okompenserad övertid periodiseras. Upplupna löner, outtagen semester och okompenserad övertid, inklusive sociala avgifter, skuldbok förs.

Pensionsskuld. Avgiftsbestämd ålderspension redovisas som kortfristig skuld. Avsättning för pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Särskild löneskatt ingår i beloppen för pensioner under kortfristiga skulder, avsättningar och ansvarsförbindelser.

Hyses- och leasingavtals restskulder under återstående löptid redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen. RKR:s rekommendation nr 13.1 tillämpas.

Tkr	Utfall 2013	Budget 2013	Diff %	Utfall 2012	Diff %
STAB OCH GEMENSAMT					
intäkter	6 287	4 295		7 443	16
personalkostnader	-14 742	-15 973	8	14 698	0
övriga kostnader	-6 705	-10 666	37	-7 188	7
netto	-15 160	-22 344	32	-14 443	-5
PRODUKTION					
intäkter	24 694	23 965	3	25 892	5
personalkostnader	-189 808	-187 372	-1	184 973	-3
övriga kostnader	-43 961	-43 877	0	-43 622	-1
netto	-209 075	-207 284	-1	-202 703	-3
FASTIGHETER					
intäkter	3 109	2 855	9	2 956	5
lokalhyra	-5 854	-5 520	-6	5 601	-5
övriga kostnader	-11 070	-11 257	2	-11 325	2
netto	-13 815	-13 922	1	-13 970	1
FINANSIERING					
medlemsavgifter	280 482	280 482	0	274 911	2
extraordinära intäkter	4 461				
utbetalda pensioner*	-23 528	-21 151	11	-20 479	15
förändring pensionsskuld*	-27 357	-12 663	-116	-8 593	-218
räntenetto	-2 886	-2 918	1	-4 585	37
netto	231 172	243 750	-5	241 254	-4
Summa intäkter	319 033	311 597	2	311 202	3
Summa personalkostnader	-255 435	-237 159	-8	-228 743	-12
Summa övriga kostnader	-70 476	-74 238	5	-72 321	3
Netto	-6 878	200		10 138	-168
Ackumulerat eget kapital	70 776	77 854		77 654	
Loneskatt på pensioner	4 563				
Pensionsutbetalningar	9 599				
Individuell del	9 188				
Förvaltningsavgifter	178				
Summa utbetalda pensioner	23 528				
Förändr pensionsskuld enl KPA:s beräkning	31 896				
Varav ränta inkl särskild löneskatt	-4 539				
Summa förändring pensionsskuld	27 357				

Medlemskommunernas
kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2013

Vi har granskat kommunallförbundets verksamhet under år 2013.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och fastställt revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i "Revisorernas redogörelse för 2013 och övriga till berättelsen fogade bilagor.

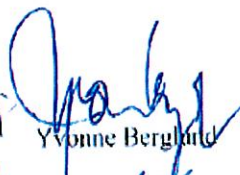
Förbundsdirektionen har godkänt årsredovisningen.

Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Granskningen visar vidare att resultatet uppfyller balanskravet samt är förenligt med fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

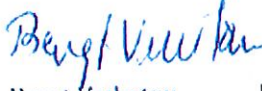
Vi tillstyrker att förbundsdirektionen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.

Vårby gård 2014-03-25

Märtha Dahlberg

Yvonne Berglund

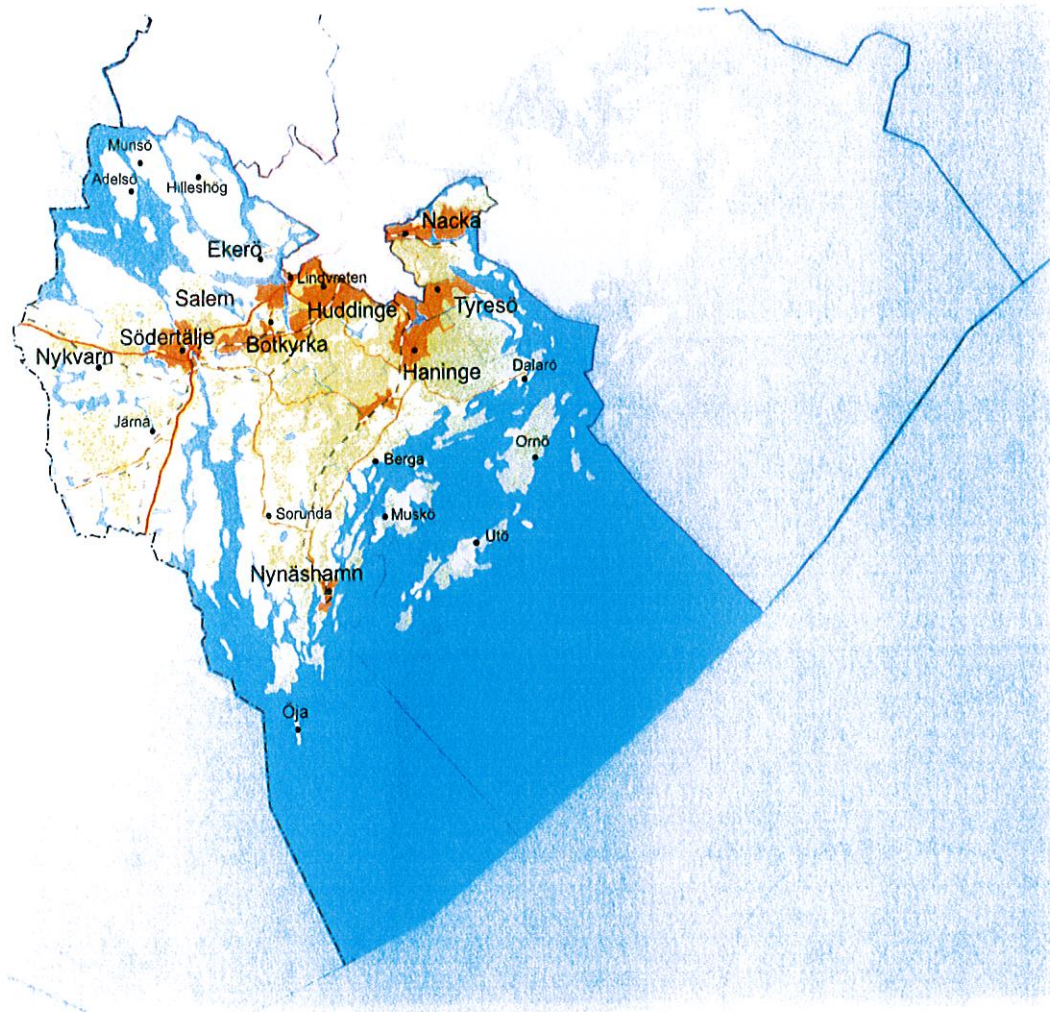

Kenneth Åhs

Bengt Verlestam

Lars Olof Laurén

Karta och organisation

	Räddningsenhet	Botkyrka Heltid 	Munsö Brandvårn 	Dalarö Brandvårn 	Lindvreten Räddnings- och ledningscentral 	Nynäshamn Heltid 	Södertälje Heltid
	Höjdenhet						
	Vattenenhet						
	Ledningsenhet						
	Ledningsenhet						
	Brandman						
	Styrkeledare						
	Insatsledare/ Brandingenjör						
	Brandvårn						
	Räddningsbåt						
	RC Räddningscentral	Adelsö Brandvårn 	Haninge Heltid 	Muskö Brandvårn 	RC 	Sorunda Deltid 	Järna Deltid
		Ekerö Heltid 	Brandvårn 	Ornö Brandvårn 	Nacka Heltid 	Öja Brandvårn 	Huddinge Heltid
		Hilleshög Brandvårn 	Berga Övningsanläggning 	Utö Brandvårn 	Nykvarn Deltid 	Tyresö Heltid 	

Vår vision:

skapa säkerhet, trygghet
och förtroende

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2013

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet under år 2013.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och fastställt revisionsreglemente.

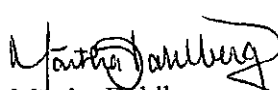
Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i "Revisorernas redogörelse för 2013 och övriga till berättelsen fogade bilagor.

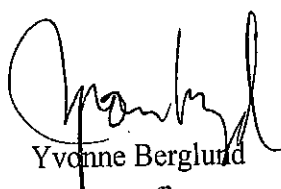
Förbundsdirektionen har godkänt årsredovisningen.

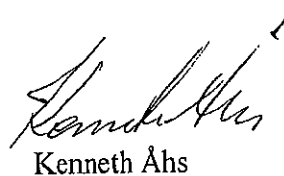
Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Granskningen visar vidare att resultatet uppfyller balanskravet samt är förenligt med fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att förbundsdirektionen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.

Vårby gård 2014-03-25

Märtha Dahlberg

Yvonne Berglund

Kenneth Åhs

Bengt Verlestam

Lars Olof Lauren

*Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse (nr 1)
De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (nr 2-3)*

REVISORERNAS REDOGÖRELSE FÖR ÅR 2013

1 ALLMÄNT

Vi har under året genomfört vår granskning i enlighet med kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet samt fastställt revisionsreglemente. PwC har biträtt oss i vårt granskningsarbete.

Vi har under året diskuterat aktuella frågor med förbundets tjänstemannaledning. Vår lagreglerade initiativrätt i förbundsdirektionen har däremot inte används i något granskningsärende under året.

2 INRIKTNING OCH OMFATTNING

Målsättningen med revisionsarbetet är att främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll. Utifrån denna målsättning utarbetas revisionsplanen, som innehåller granskningsinsatser inom förvaltnings- och redovisningsrevision. Prioritering av revisionsinsatserna sker utifrån väsentlighet och risk.

Förvaltningsrevision genomförs i form av verksamhetsinriktade granskningar inom olika väsentliga områden. Granskningsinsatserna syftar till att ge impulser till en effektivisering av verksamheten samt öka ändamålsenligheten.

Redovisningsrevision genomförs i form av granskning av årsredovisning, delårsrapport och olika redovisningsrutiner. Dessa insatser syftar till att främja rättvisande räkenskaper och god intern kontroll.

3 RESULTAT

3.1 Allmänt

Fastställd revisionsplan för året har genomförts inom den ekonomiska ram som fastställts.

3.2 Årsredovisning och delårsrapport

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vidare bedömer vi att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen (KRL) och god redovisningssed.

Revisionsrapport över granskning av årsredovisningen har överlämnats för kännedom till förbundsdirektionen.

Vi har granskat delårsrapporten och vår bedömning är att rapporten i allt väsentligt upprättats i enlighet med KRL och god redovisningssed. Med anledning av granskningen har ett utlåtande överlämnats till förbundsdirektionen.

3.4 System, rutiner och processer

Inom ramen för granskningen av årsredovisningen har vi även följt upp förbundets arbete kring intern kontroll.

Förbundsdirektionen har 2012-06-08 fastställt en ny plan för intern kontroll, utifrån de synpunkter som lämnades vid tidigare granskning. Planen innehåller både finansiella och verksamhetsmässiga kontroller samt har anpassats till verksamhetens tertiäluppföljningar och kopplats till verksamhetsplanen. Planen för intern kontroll revideras årligen i samband med att en ny verksamhetsplan tas fram. För 2013 skedde detta 2012-11-09.

En återrapportering av planen för intern kontroll 2013 har skett på direktionens sammanträde 2014-01-31, vilket är i enlighet med fastställt reglemente. Av återrapporteringen framgår både resultatet av genomförda kontroller samt förslag till åtgärder.

Granskningsresultatet, från ovanstående delområden, finns dokumenterat i revisionsrapporten över granskning av årsredovisning 2013.

3.5 Fördjupad granskning

Enligt fastställd revisionsplan har vi genomfört en fördjupad granskning av upphandlingsverksamheten.

Efter genomförd granskning bedömer vi att förbundets upphandlingsverksamhet i huvudsak är ändamålsenlig utifrån organisation och ansvarsfördelning. Det interna regelverket bedöms inte i alla delar vara ändamålsenligt, eftersom styrande och stödjande dokument är inaktuella i och med ändringar i upphandlingslagstiftningen samt nuvarande ansvarsfördelning inom området.

I dagsläget finns ingen samlad information kring upphandlingsverksamheten på förbundets intranät, vilket är en brist som även bedöms negativt kunna påverka avtalstroheten. Granskningen visar vidare att följsamheten kring reglerna att upprätta direktupphandlingsrapport inte är tillfredsställande.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att upphandlingen av totalentreprenaden kring tillbyggnad Lindvreten genomförts utifrån huvudreglerna i upphandlingslagstiftningen. Företagen som genomfört förstudierna inför tillbyggnaden har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling.

Hifab AB som är ansvarig för projektledning m m har inte upphandlats av förbundet utan avropats genom ett ramavtal som Huddinge kommuns har via sitt fastighetsbolag Hüge Bostäder AB. Bakgrunden till detta är att Lindvreten ursprungligen uppfördes av Huddinge kommuns fastighetsbolag och därefter såldes till förbundet. I den ursprungliga byggnationen av Lindvreten anlätades Hifab AB av fastighetsbolaget. Mot den bakgrunden bedömdes Hifab AB ha grundläggande kunskaper om den ursprungliga byggnaden, som även är säkerhetsklassad eftersom den innehåller en ledningscentral. Oaktat detta kan vi konstatera att det använda ramavtalet inte formellt omfattar förbundet, varför avrop av dessa tjänster kan ifrågasättas utifrån gällande regelverk inom upphandlingsområdet.

Leverantörer för arkitekttjänster och de olika delprojekteringarna har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling i LOU.

Den ekonomiska styrningen och uppföljningen av investeringsprojektet bedöms hittills i stort vara tillräcklig, utifrån en genomgång av projektet utifrån frekvens i ekonomisk rapportering och uppföljning, betalningsplaner kontra faktisk fakturering samt hittillsvarande ändrings- och tilläggsarbeten.

Brister har dock konstaterats kring klassificering mellan investeringsutgifter och driftkostnader i tillbyggnadsprojektet, då endast 160 tkr bokförts som investeringsutgifter av totalt bokfört belopp under 2012 på 1 562 tkr. Resten har bokförts som driftkostnader. För 2013 har dock en rättvisande klassificering skett.

Den verksamhetsmässiga styrningen och uppföljningen, utifrån frekvens av byggmöten och rapportering som skett till direktionen om projektets fortskridande, bedöms tillräcklig.

Vi bedömer vidare att projektdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Vid granskningstillfället var projektets grunddokumentation diarieförd på ett ändamålsenligt sätt. Övrig dokumentation, som har karaktären av arbetsmaterial, finns digitalt i det webbaserade systemet Pärmen. Efter att projektet har avslutats ska även denna dokumentation diarieföras.

Utifrån granskningsresultatet lämnas följande rekommendationer:

- Uppdatera upphandlingsreglementet och PM över upphandlingsverksamheten samt säkerställ att de reviderade dokumenten ånyo fastställs av direktionen respektive brandchefen.

- Säkerställ att information lämnas om förbundets upphandlingsverksamhet under en särskild rubrik på intranätet samt att länkar finns till uppdaterade styrande och stödjande dokument inom området, såsom SKL Kommentus-avtalsdatabas samt egna upphandlade ramavtal.
- Säkerställ att en rättvisande klassificering sker mellan investeringsutgifter och driftkostnader i investeringsprojekt.

Revisionsrapporten överlämnades för besvarande till förbundsdirektionen, med en skrivelse daterad 2013-12-11. Förbundsdirektionen har besvarat rapporten och vi har diskuterat svaret på slutrevisionen för 2013.

Vi har även översiktligt följt upp det förvaltningsrevisionella projekt, kring sotning och brandskyddskontroll, som genomfördes under 2012. Uppföljningen visar att lämnade rekommendationer har beaktats.

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2013

Södertörns
brandförsvarsförbund

Jan Nilsson
Richard Vahul

Mars 2014

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	1
2.	Inledning.....	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
3.	Granskningsresultat.....	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten.....	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	5
3.1.1.3.	Driftredovisning.....	6
3.1.2.	Balanskrav	6
3.1.3.	God ekonomisk hushållning.....	7
3.2.	Rättvisande räkenskaper	7
3.2.1.	Resultaträkning.....	7
3.2.2.	Balansräkning	7
3.2.3.	Kassaflödesanalys	8
3.2.4.	Tilläggsupplysningar	8
3.2.5.	Intern kontroll.....	9

1. *Sammanfattning*

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vidare bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper samt är upprättad enligt KRL och god redovisningssed.

Vi instämmer i förbundets bedömning av att balanskravet för 2013 har uppfyllts. Årets resultat är -6 878 tkr, men efter att hänsyn tas till realisationsvinster (-694 tkr) och återföring av effekten av ändrad RIPS-ränta (+13 497 tkr) blir det justerade resultatet vid avstämning mot balanskravet 5 925 tkr. Formellt ställningstagande kring avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) sker i samband med direktionens behandling av årsredovisningen.

Balanskravet är kommenterat under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och i not till resultaträkningen. Vidare kan vi konstatera att inga tidigare års negativa resultat finns att reglera.

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen sammantaget är förenligt med förbundets finansiella och verksamhetsmässiga mål kring god ekonomisk hushållning, vilket innebär en ekonomi i balans samt att förbundet under året aktivt arbetat med samtliga mål, i form av effektmål i handlingsprogrammet och delmål i verksamhetsplanen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är förbundsdirektionen som enligt kommunallagen (KL) är ansvarig för årsredovisningens upprättande och godkännande.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fastställts. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har vidare granskats.

Vi har även bedömt förbundets ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed¹ inom kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

Granskningen introduceras genom kontakter och samplanering med förbundets ekonomifunktion. Granskningen genomförs med kontrollmålsmetodik enligt det granskningsprogram för granskning av årsredovisning som PwC Kommunal sektor använder. Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

¹ Utgångspunkten för detta är bland annat SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing) och implementeringen sker succesivt.

3. Granskningsresultat

Granskningsresultatet redovisas utifrån följande delavsnitt:

- Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomisk ställning
- Rättvisande räkenskaper

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- Obligatorisk information i enlighet med KRL och RKR:s rekommendationer
- Sådana förhållanden, som inte ska redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden, bl a den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron
- Annat av betydelse för styrning och uppföljning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i allt väsentligt överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning (inkl obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer).

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen bedöms ge en rättvisande bild. Förutom de uppgifter som redovisas i balans- och resultaträkning, finns kompletterande uppgifter som är viktiga för bedömning av förbundets ekonomi och ställning. Detta bl a i form av finansiella nyckeltal, såsom kassa-likviditet och soliditet. Vidare finns information i förvaltningsberättelsen om pensionsmedelsförvaltningen samt en beskrivning av tillämpade redovisningsprinciper.

Händelser av väsentlig betydelse. I förvaltningsberättelsen finns en redovisning av viktiga händelser under året. Utifrån den kunskap vi har om förbundets verksamhet, via direktionsprotokoll m m, bedöms väsentliga händelser under året kommenterade i förvaltningsberättelsen.

Förväntad utveckling (framtidsperspektivet). Av förvaltningsberättelsen framgår den förväntade utvecklingen inom olika områden, bl a under beskrivning i avsnittet att utmana är att utvecklas.

Väsentliga personalförhållanden. Den personalekonomiska redovisningen innehåller uppgifter om väsentliga personalförhållanden, bl a i form av personalsammansättning och -försörjning, friskvård, kompetensutveckling, arbetsmiljö och personalkostnader. Statistik över sjukfrånvaron redovisas vidare i enlighet med reglerna i KRL.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av kommunalförbundets verksamhet. Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om mål och målfyllelse redovisas i förvaltningsberättelsen, utifrån fastställda etappmål i handlingsprogram och delmål i verksamhetsplan.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunalförbundets totala investeringsverksamhet
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och kassaflödesanalysen
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats

Bedömning och iakttagelser

Investeringsredovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringsredovisningen är avstämd mot bokföringen. Redovisningen ger en samlad bild av förbundets totala investeringsverksamhet och objektsvis uppdelning sker.

Nettoinvesteringarna överensstämmer med motsvarande uppgifter i balansräkning och kassaflödesanalys.

I investeringsredovisningen görs jämförelser med tidigare år. Övergripande kommentarer till investeringsutfallet finns vidare i förvaltningsberättelsen.

Investeringarna redovisas direkt i balansräkningen, vilket innebär att kodning av kostnadsslag inte sker, vilket påverkar t ex statistikuttag². Ett alternativ är en renodlad investeringsredovisning.

² Eftersom det räkenskapsmandrag som kommunalförbund lämnar till SCB är betydligt mindre detaljerat än för en kommun har frågan om kodning på kostnadsslag mindre betydelse.

3.1.1.3. Driftredovisning

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från den systematiska bokföringen
- Jämförelse med tidigare år görs
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål samt överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till direktionens fastställda budget.

Budgeterade och redovisade kostnader redovisas i sammandrag och har överförts riktigt från den systematiska bokföringen. Driftredovisningen överensstämmer vidare med resultaträkningen.

I driftredovisningen görs jämförelser med tidigare år. Övergripande kommentarer till utfallet på aggregerad nivå finns i förvaltningsberättelsen, vilket även gäller arbetet utifrån fastställda mål. Analysen av större avvikelser i driftredovisningen är ett utvecklingsområde.

3.1.2. Balanskrav

Vi har granskat att:

- Förbundets bedömning av om balanskravet har uppfyllts, dvs att det finns en balanskravsutredning i enlighet med KRL och KL
- Om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i KL föreskrivna reglering i de fall ett negativt resultat uppvisas
- Om det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om hur tidigare års negativa resultat har reglerats
- Om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall direktionen har beslutat att en sådan reglering inte ska ske

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i förbundets bedömning av att balanskravet för 2013 har uppfyllts. Årets resultat är -6 878 tkr, men efter att hänsyn tas till realisationsvinster (-694 tkr) och återföring av effekten av ändrad RIPS-ränta (13 497 tkr) blir det justerade resultatet vid avstämning mot balanskravet 5 925 tkr. Formellt ställningstagande kring avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) sker i samband med direktionens behandling av årsredovisningen.

Balanskravet är kommenterat under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och i not till resultaträkningen. Vidare kan vi konstatera att inga tidigare års negativa resultat finns att reglera.

3.1.3. *God ekonomisk hushållning*

Vi har granskat måluppfyllelsen för av direktionen fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen sammantaget är förenligt med förbundets finansiella och verksamhetsmässiga mål kring god ekonomisk hushållning, vilket innebär en ekonomi i balans samt att förbundet under året aktivt arbetat med samtliga mål, i form av effektmål i handlingsprogrammet och delmål i verksamhetsplanen.

3.2. *Rättvisande räkenskaper*

3.2.1. *Resultaträkning*

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat.

Resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL (vissa poster enligt lagens uppställning är ej tillämpligt för kommunalförbund).

Noter finns i tillräcklig omfattning och resultaträkningens innehåll är i allt väsentligt rätt periodiserat, utifrån en urvalsmässig granskning av verifikationsmaterialet, när det gäller vad som är bokfört i december 2013 och januari 2014.

3.2.2. *Balansräkning*

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är i huvudsak uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter (RUR redovisas via not). Bilagor och specifikationer till huvudboken finns i tillräcklig omfattning.

Föregående års utgående balanser på aggregerad nivå har överförts rätt som årets ingående balanser.

Vi bedömer att tillgångarna, avsättningarna och skulderna i allt väsentligt existerar, är fullständigt redovisade och rätt värderade samt i allt väsentligt rätt periodiserade.

En inventering av förbundets anläggningstillgångar utifrån anläggningsregistret och upprättade inventarieförteckningar bör genomföras årligen i samband med bokslutet. Vid granskningstillfället var inventeringen inte genomförd avseende 2013. Inför bokslut 2014 är det viktigt att inventeringen är genomförd och dokumenterad inför bokslutsgranskningen, så att det är möjligt att bedöma substansen i anläggningstillgångarna fullt ut.

3.2.3 *Kassaflödesanalys*

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kravet enligt gällande normgivning
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysen överensstämmer med motsvarande uppgifter i delar av årsredovisningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunalförbundets finansiering och investering samt att noter finns i tillräcklig omfattning.

Förbundet följer RKR:s rekommendation 16.2 för kassaflödesanalys, som ställer krav på att analysen ska redovisa betalningsflöden uppdelat på sektorerna: Löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Kassaflödesanalysen utmynnar vidare i förändringen av likvida medel.

Överensstämmelse finns mellan kassaflödesanalysen och motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4 *Föreläggsupplysningar*

Vi har granskat om årsredovisningen lämnar information om tillämplade redovisningsprinciper samt lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

Bedömning och iakttagelser

Informationen om tillämpade redovisningsprinciper samt hantering av krav på tilläggupplysningar bedöms i huvudsak vara tillräckliga för att kunna bedöma och analysera resultat och ställning.

3.2.5 Intern kontroll

Inom ramen för denna granskning har vi även följt upp återrapporteringen av den fastställda planen för intern kontroll för 2013.

Bedömning och iakttagelser

Förbundsdirektionen beslutade 2004-09-17 att fastställa reglemente för intern kontroll, budgetansvar och attester. Utifrån detta fastställs årligen inriktningen på de planenliga kontrollerna.

Utifrån synpunkter vid tidigare granskning har förbundet utarbetat en ny plan för intern kontroll inkl instruktion, som fastställdes av direktionen 2012-06-08. Planen för intern kontroll har vidare anpassats till verksamhetens tertiäluppföljningar samt kopplats till verksamhetsplanen, vilket innebär att den interna kontrollen numera är en integrerad del av förbundets styr- och uppföljningssystem.

En återrapportering av planen för intern kontroll 2013 har skett på direktionens sammanträde 2014-01-31, vilket är i enlighet med fastställt reglemente. Av återrapporteringen framgår resultatet av genomförda kontroller inom de fastställda områdena samt åtgärder med anledning av utfallet.

2014-03-10

Jan Nilsson
Projektledare/uppdragsansvarig
Certifierad kommunal revisor

Revisionsrapport

Upphandlings- verksamheten

Södertörns brandförsvarsförbund

November 2013
Jan Nilsson
Certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer.....	2
2.	Inledning.....	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Revisionsfrågor och metod.....	4
2.3.	Avgränsning och redovisning.....	4
3.	Extern och internt regelverk	5
3.1.	Externt regelverk.....	5
3.2.	Internt regelverk.....	6
3.2.1.	Upphandlingsreglemente.....	6
3.2.2.	PM över upphandlingsprocessen.....	6
3.2.3.	Delegationsordning	7
3.2.4.	Dokumenthanteringsplan	7
3.3.	Kommentarer	7
4.	Organisation, ansvarsfördelning och inköpsvolym	8
4.1.	Organisation och ansvarsfördelning	8
4.2.	Inköpsvolym	9
4.3.	Kommentarer	9
5.	Tillbyggnad av Lindvreten	10
5.1.	Beslut.....	10
5.2.	Upphandling.....	10
5.3.	Ekonomi inkl styrning och uppföljning	12
5.4.	Kommentarer	13
6.	Avslutande kommentarer.....	14

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en granskning av förbundets upphandlingsverksamhet, utifrån nedanstående revisionsfrågor:

1. Är förbundets upphandlingsverksamhet ändamålsenlig utifrån organisation, ansvarsfördelning och internt regelverk?
2. Tillämpas externt och internt regelverk kring upphandling på ett tillfredsställande sätt inom förbundet?

Kopplat till verifieringen av fråga två har vi genomfört en fallstudie av utbyggnad av Lindvreten, för att följa upp om grundkriterierna är uppfyllda enligt LOU, samt om styrning och uppföljning av investeringsprojektet hittills skett på ett ändamålsenligt sätt.

Efter genomförd granskning bedömer vi att förbundets upphandlingsverksamhet i huvudsak är ändamålsenlig utifrån organisation och ansvarsfördelning. Det interna regelverket bedöms inte i alla delar vara ändamålsenligt, eftersom styrande och stödjande dokument är inaktuella i och med ändringar i upphandlingslagstiftningen samt nuvarande ansvarsfördelning inom området.

I dagsläget finns ingen samlad information kring upphandlingsverksamheten på förbundets intranät, vilket är en brist som även bedöms negativt kunna påverka avtalstroheten. Granskningen visar vidare att följsamheten kring reglerna att upprätta direktupphandlingsrapport inte är tillfredsställande.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att upphandlingen av totalentreprenaden kring tillbyggnad Lindvreten genomförts utifrån huvudreglerna i upphandlingslagstiftningen. Företagen som genomfört förstudierna inför tillbyggnaden har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling.

Hifab AB som är ansvarig för projektledning m m har inte upphandlats av förbundet utan avropats genom ett ramavtal som Huddinge kommuns har via sitt fastighetsbolag Hüge Bostäder AB. Bakgrunden till detta är att Lindvreten ursprungligen uppfördes av Huddinge kommuns fastighetsbolag och därefter såldes till förbundet. I den ursprungliga byggnationen av Lindvreten anlätades Hifab AB av fastighetsbolaget. Mot den bakgrunden bedömdes Hifab AB ha grundläggande kunskaper om den ursprungliga byggnaden, som även är säkerhetsklassad eftersom den innehåller en ledningscentral. Oaktat detta kan vi konstatera att det använda ramavtalet inte formellt omfattar förbundet, varför avrop av dessa tjänster kan ifrågasättas utifrån gällande regelverk inom upphandlingsområdet.

Leverantörer för arkitekttjänster och de olika delprojekteringarna har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling i LOU.

Den ekonomiska styrningen och uppföljningen av investeringsprojektet bedöms hittills i stort vara tillräcklig, utifrån en genomgång av projektet utifrån frekvens i ekonomisk rapportering och uppföljning, betalningsplaner kontra faktisk fakturering samt hittillsvarande ändrings- och tilläggsarbeten.

Brister har dock konstaterats kring klassificering mellan investeringsutgifter och driftkostnader i tillbyggnadsprojektet, då endast 160 tkr bokförts som investeringsutgifter av totalt bokfört belopp under 2012 på 1 562 tkr. Resten har bokförts som driftkostnader. För 2013 har dock en rättvisande klassificering skett.

Den verksamhetsmässiga styrningen och uppföljningen, utifrån frekvens av byggmöten och rapportering som skett till direktionen om projektets fortskridande, bedöms tillräcklig.

Vi bedömer vidare att projektdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Vid granskningstillfället var projektets grunddokumentation diarieförd på ett ändamålsenligt sätt. Övrig dokumentation, som har karaktären av arbetsmaterial, finns digitalt i det webbaserade systemet Pärmen. Efter att projektet har avslutats ska även denna dokumentation diarieföras.

Utifrån granskningsresultatet lämnas följande rekommendationer:

- Uppdatera upphandlingsreglementet och PM över upphandlingsverksamheten samt säkerställ att de reviderade dokumenten ånyo fastställs av direktionen respektive brandchefen.
- Säkerställ att information lämnas om förbundets upphandlingsverksamhet under en särskild rubrik på intranätet samt att länkar finns till uppdaterade styrande och stödjande dokument inom området, såsom SKL Kommentus¹ avtalsdatabas samt egna upphandlade ramavtal.
- Säkerställ att en rättvisande klassificering sker mellan investeringsutgifter och driftkostnader i investeringsprojekt.

Avslutningsvis vill vi påtala vikten av att Södertörns brandförsvärsförbund tillsammans med Brandkåren Attunda verkar för enhetliga styrande och stödjande dokument inom upphandlingsområdet, inkl arbetsformer. Detta inom ramen för den långtgående samverkan som numera finns mellan de båda förbunden.

¹ En inköpscentral i bolagsform som ägs av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Upphandling av varor och tjänster sker i olika utsträckning inom i princip alla kommunala verksamheter och styrs av lagen om offentlig upphandling (LOU). Lagen innebär i korthet att all offentlig upphandling lagregleras och får inte göras på ett sådant sätt att leverantörer särbehandlas, vare sig positivt eller negativt. Det är således viktigt med regler och riktlinjer för hur upphandling av varor och tjänster ska ske och att dessa efterlevs. Vidare är det viktigt att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning kring upphandling.

Mot ovanstående bakgrund har förbundets förtroendevalda revisorer uppdragit åt PwC att genomföra en granskning av förbundets upphandlingsverksamhet.

2.2. Revisionsfrågor och metod

Revisionsfrågor

1. Är förbundets upphandlingsverksamhet ändamålsenlig utifrån organisation, ansvarsfördelning och internt regelverk?
2. Tillämpas externt och internt regelverk kring upphandling på ett tillfredsställande sätt inom förbundet?

Kopplat till verifieringen av fråga två har vi genomfört en fallstudie av tillbyggnad av Lindvreten, för att följa upp huruvida grundkriterierna är uppfyllda enligt LOU, samt om styrning och uppföljning av investeringsprojektet hittills skett på ett ändamålsenligt sätt. Utöver detta har ingen generell granskning skett kring avtalstroheten till gällande ramavtal.

Uppföljning har även skett av vidtagna åtgärder med anledning av tidigare granskning av upphandlingsverksamheten, som finns dokumenterad i en revisionsrapport daterad i oktober 2006.

Granskningsobjekt är förbundsdirektionen och använd granskningsmetod innebär en genomgång av relevant skriftlig dokumentation inkl ekonomisk redovisning. Vidare har intervjuer genomförts med verksamhetsansvariga.

2.3. Avgränsning och redovisning

Granskningen har avgränsats till följande delar:

- Externt och internt regelverk
- Organisation och ansvarsfördelning
- Tillbyggnad av Lindvreten

Under respektive avsnitt redovisas granskningsresultatet under rubriken kommentarer. Vidare finns ett avsnitt med avslutande kommentarer samt ett avsnitt med en sammanfattande bedömning och rekommendationer. Det sistnämnda avsnittet återfinns först i rapporten.

3. Extern och internt regelverk

3.1. Externt regelverk

Kommunens upphandlingar regleras i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Vidare finns ett antal förordningar inom området, vilka inte närmare berörs i detta delavsnitt.

Syftet med upphandlingsreglerna i LOU är att de upphandlande myndigheterna och enheterna² ska använda de offentliga medel som finansierar verksamheten på bästa sätt genom att dra nytta av konkurrensen på aktuell marknad. Regelverket syftar också till att ge leverantörer en möjlighet att tävla på samma villkor i varje upphandling.

Med offentlig upphandling menas de åtgärder en upphandlande myndighet eller enhet vidtar för att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal avseende varor, tjänster eller byggtreprenader. De upphandlande myndigheterna har därmed att följa LOU vid all köp, hyra och leasing av varor och tjänster, med några undantag.

I november 2007 antogs två nya lagar som ersätter lagen (1992:1528) om offentlig upphandling. Den första är lagen (2007:1091) om offentlig upphandling den s k klassiska lagen eller LOU. Den andra är lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, den s k försörjningslagen eller LUF.

Utifrån lagstiftningen gäller fem grundläggande principer för all upphandling av varor, tjänster och byggtreprenader, såsom:

- Principen om ickediskriminering
- Likabehandlingsprincipen
- Proportionalitetsprincipen
- Transparensprincipen
- Ömsesidighetsprincipen

Vid all upphandling, utom direktupphandling, krävs att den upphandlande myndigheten tar fram ett förfrågningsunderlag med administrativa föreskrifter, kravspecifikation och kommersiella villkor. Förfrågningsunderlaget ska, i enlighet med tidigare nämnda principer, innehålla tydliga utvärderingskriterier och utformas på ett sådant sätt att inte vissa leverantörer gynnas respektive missgynnas.

Skälen för samtliga beslut och vad som förekommit i övrigt under upphandlingsprocessen ska dokumenteras och förvaras i en upphandlingsakt, inklusive protokoll samt anteckningar som förts vid eventuella intervjuer med anbudsgivare. Den upp-

² I tidigare LOU användes begreppet upphandlande enhet. Begreppet kvarstår i försörjningslagen, men är utbytt mot upphandlande myndighet i den klassiska lagen. Med myndighet jämställs beslutande församlingar i kommuner och landsting och kommunala bolag m.m. enligt 2 kap 12 § LOU, samt sammanslutningar av en eller flera myndigheter, t ex kommunalförbund.

handlande myndigheten ska på eget initiativ lämna upplysningar om tilldelningsbeslut och skälet till val av leverantör.

Nämnas bör också att ett antal skärpningar i upphandlingslagarna trädde i kraft 2010-07-01. Exempelvis har en sanktionsavgift införts vid otillåten direktupphandling. Vidare har gränsen för lågt värde/direktupphandling laggs fast till 15 % av tröskelvärdena, vilket i nuläget motsvarar ca 285 tkr enligt LOU respektive ca 569 tkr enligt LUF.

3.2. Internt regelverk

Det samlade interna regelverket, som på olika sätt reglerar upphandlingsverksamheten i förbundet, utgörs av följande:

- Upphandlingsreglemente
- PM över upphandlingsprocessen
- Delegationsordning
- Dokumenthanteringsplan

3.2.1 Upphandlingsreglemente

Förbundsdirektionen fastställde 2004-07-17 ett upphandlingsreglemente, som innehåller följande delar:

- Lag om offentlig upphandling
- Ansvar för upphandling
- Etik
- Miljökrav
- Strategi
- Upphandlingsprocess
- Direktupphandling

Förbundet har som upphandlande enhet fastställt en övre gräns på två basbelopp för direktupphandling av varor och sex basbelopp för upphandling av tjänster³ i reglementet. Numera anges en generell gräns för direktupphandling i LOU (delavsnitt 3.1).

En speciell blankett ska, enligt upphandlingsreglementet, fyllas i vid direktupphandling, där anledningen till att direktupphandling valts ska dokumenteras.

3.2.2 PM över upphandlingsprocessen

Utifrån vår tidigare granskning av upphandlingsverksamheten 2006 har förbundet utarbetat ett PM inom området, vars syfte är att förtydliga hur gällande upphandlingsreglemente ska tillämpas. I dokumentet finns även ett flödesschema över hur upphandling ska ske.

³ Basbeloppet för 2013 är 44,5 tkr, vilket innebär en direktupphandlingsgräns för varor på 89 tkr och för tjänster 267,0 tkr. Dessa gränser är dock överspelade eftersom direktupphandlingsgränsen numera anges direkt i LOU.

PM:et har status av en riktlinje och är godkänd av brandchefen 2007-10-05.

3.2.3. Delegationsordning

Delegationsordning reviderades senast av direktionen 2012-02-03. Huvuddelen av besluten är delegerade till brandchefen, med rätt till vidaredelegation. Beslutad delegationsordning innehåller både en förteckning av direktionsbeslut, delegationsbeslut (krav på återrapportering) och verkställighet (ej krav på återrapportering).

Brandchefen har återrapporterat till direktionen hur vidaredelegationen har utnyttjats.

Upphandling ses som verkställighet inom fastställd drift- och investeringsbudget. Rätten att teckna upphandlings- och ramavtal följer firmateckningsrätten.

3.2.4. Dokumenthanteringsplan

En ny dokumenthanteringsplan fastställdes av direktionen 2013-05-31 och ersätter tidigare plan som ursprungligen fastställdes 2005-07-01, men har reviderats löpande och utifrån tidigare granskning av upphandlingsprocessen. I ursprunglig plan framgick att endast anbudsprotokoll och beslut vid upphandling "bör bevaras", vilket innebar oklara gallringsfrister kontra vilka som behöver bevaras efter en upphandling.

Nu gällande dokumenthanteringsplan har upphandlingsdokumentation delats upp följande ärendegrupper:

- Före upphandling
- Initiering av upphandlingsärende och framtagning av förfrågningsunderlag
- Vid urvalsupphandling, selektiv upphandling och förhandlad upphandling
- Anbudstiden
- Anbudsprövning och utvärdering
- Beslut och avtalstecknande

3.3. Kommentarer

Det interna regelverket för upphandling i förbundet bedöms inte i alla delar vara ändamålsenligt, eftersom styrande och stödjande dokument är inaktuella i och med ändringar i upphandlingslagstiftningen samt nuvarande ansvarsfördelning inom området.

- Uppdatera upphandlingsreglementet och PM över upphandlingsverksamheten samt säkerställ att de reviderade dokumenten ånyo fastställs av direktionen respektive brandchefen.

Granskningen visar att följsamheten kring reglerna att upprätta direktupphandlingsrapport inte är tillfredsställande. För att kunna avgöra när direkt-

upphandlingsrapport ska användas behöver förbundet lägga ut information på intranätet kring gällande ramavtal, digital direktupphandlingsblankett samt att exempelvis fastställa att kontakt alltid ska ske med ekonomifunktionen innan inköper, t ex över en viss beloppsgräns. I dagsläget finns ingen samlad information kring upphandlingsverksamheten på förbundets intranät, vilket är en brist som även bedöms negativt kunna påverka avtalstroheten. Någon generell uppföljning av avtalstroheten har dock inte skett inom ramen för denna granskning.

- Säkerställ att information lämnas om förbundets upphandlingsverksamhet under en särskild rubrik på intranätet samt att länkar finns till uppdaterade styrande och stödjande dokument inom området, såsom SKL Kommentus avtalsdatabas samt egna upphandlade ramavtal.

Upphandling hanteras som verkställighet inom fastställd drift- och investeringsbudget samt givna budgetansvar och fastställd firmateckningsrätt, vilket får anses vara en rimlig hantering.

Förbundets dokumenthanteringsplan bedöms numera vara fullständig och håller en god standard, när det gäller vilken dokumentation som ska bevaras avseende en upphandling. Vidare kan vi konstatera att relevant dokumentation kring en upphandling i dagsläget diarieförs på ett enhetligt sätt, dvs via ett samlat diarienummer. Vid förra granskningen av upphandlingsverksamheten konstaterade vi att anbud, tilldelningsbeslut och avtal/beställning etc hade olika diarienummer och hanterades inte som ett gemensamt ärende, vilket bedömdes försvåra överblick och återsökbarhet.

Miljökrav bedöms beaktas i tillämpliga delar i upphandlingsverksamheten utifrån vad som regleras i upphandlingsreglemente och den miljöpolicy som fastställts av direktionen. Detta framgår av genomförd fallstudie och dess miljöprofil, som redovisas i avsnitt 5.

4. Organisation, ansvarsfördelning och inköpsvolym

4.1. Organisation och ansvarsfördelning

Förbundsdirektionen har det övergripande ansvaret för att gällande lagar, förordningar och upphandlingsreglemente följs. Enligt styrande och stödjande dokument administrerar ekonomifunktionen upphandling av ramavtal. I praktiken hanteras upphandlingsverksamheten av förbundets tekniske chef och ekonomichef samt administrativ chef i Brandkåren Attunda. Den senare i och med samverkan som numera sker mellan de två kommunalförbunden inom bland annat ekonomi, löner och administration. När det gäller upphandling samverkar förbunden när det gäller följande:

- Samordnade upphandlingar
- Annonsering av upphandlingar i systemet Wisma Opic
- Råd och stöd inom upphandlingsområdet

Ramavtal inom förbundet har historiskt tecknats via egen försorg eller med hjälp av medlemskommunerna (främst Huddinge kommun), Verva (f.d Statskontoret), SKL Kommentus eller MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap).

Enligt avtal med Huddinge kommun, daterat 1992-11-10, har förbundet möjlighet att köpa vissa konsulttjänster, när det gäller större upphandlingar från kommunens upphandlingsfunktion. Enligt uppgift används inte detta avtal längre, även om det formellt inte är uppsagt.

Förbundet är numera med i stort sätt alla samordnade upphandlingar som SKL Kommentus genomför och har därigenom i dagsläget tillgång till ett 60-tal ramavtal inom ett 40-tal varu- och tjänsteområden.

Förbundet har i vissa fall använt ramavtal som förhandlats fram av medlemskommunerna, främst Huddinge och Haninge (delavsnitt 5.2). Vidare har förbundet historiskt deltagit i vissa kommunövergripande upphandlingar som genomförts av de sk Södertörnskommunerna. Ramavtal via MSB används också för inköp av räddningsfordon, så kallade basbilar.

4.2. Inköpsvolym

Förbundet köpte varor och tjänster för ca 40,0 mnkr under 2012, vilket är ca 14 % av de totala verksamhetskostnaderna. Budgeterade investeringsutgifter för 2013 uppgår till 13,6 mnkr, exkl tillbyggnad av Lindvreten redovisas i avsnitt 5.

4.3. Kommentarer

Nuvarande organisation och ansvarsfördelning kring upphandling bedöms i stort vara ändamålsenlig, men den framgår inte av styrande och stödjande dokument inom upphandlingsområdet på grund av att dessa dokument inte är aktuella i alla delar.

5. Tillbyggnad av Lindvreten

5.1. Beslut

Brandchefen fick i uppdrag av direktionen 2006-10-13 att utreda lokalbehovet på Lindvreten. Resultatet redovisades för direktionen 2009-02-06 och beslut togs 2009-09-11 om att gå vidare med projektet.

En första förstudie togs fram av Tyrens Temaplan AB 2008-10-07. Efter genomfört markköp⁴, fastighetssammanslagning samt revidering av funktion och ytbehov togs en ny förstudie fram av Projektbyrån i Stockholm AB 2011-05-03.

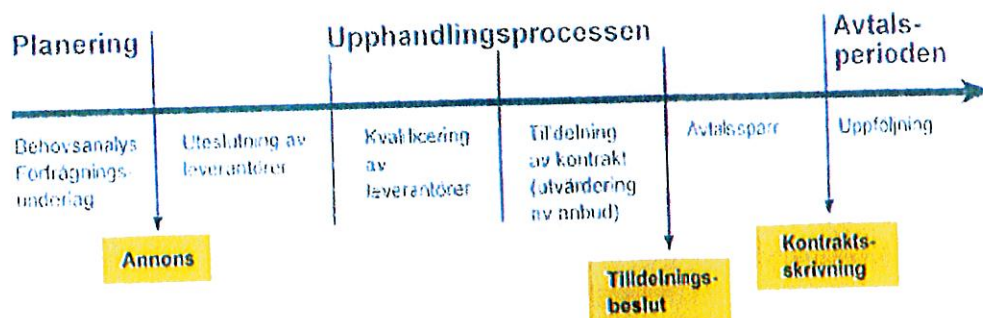
Direktionen beslutade 2011-09-09 att:

- Godkänna det reviderade förslaget för tillbyggnad av Lindvreten enligt förstudie 2011-05-03.
- Ge brandchefen i uppdrag att genomföra projektering och upphandling.

Bygglov för tillbyggnad av Lindvreten beslutades 2012-08-16 av Huddinge kommuns miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning.

5.2. Upphandling

Upphandlingsprocessen kan åskådliggöras i nedanstående schematiska figur, som är hämtad från Konkurrensverkets skrift Upphandlingsreglerna – en introduktion.

Nedan beskrivs huvudstegen i upphandlingsprocessen kring tillbyggnad av Lindvreten.

Förstudierna i projektet som togs fram av Tyrens Temaplan AB 2008 och Projektbyrån i Stockholm AB 2011. Dessa företag har direktupphandlats.

För byggherrefunktion/projektledning m m anlitate förbundet Hifab AB, via ett ramavtal som Huddinge kommuns fastighetsbolag Huga Bostäder AB har.

⁴ Marken för tillbyggnad av Lindvreten förvärvades av Huddinge kommun under 2010. Köpeskillingen uppgår till 4,0 mnkr.

Vidare har olika företag direktupphandlats för arkitekttjänster och olika delprojekteringar. Offerter finns för dessa arbeten.

I nedanstående sammanställning har vi följt upp vad respektive leverantör har fakturerat förbundet under 2011 till 2013 (t o m 15/11).

Leverantör (belopp i tkr exkl moms)	2011	2012 ⁵	2013	Totalt
Projektbyrå i Stockholm AB	169	0	0	169
Visby ark	21	208	1	230
VVS Design konsult AB	60	125	32	217
Sweco Infrastructure AB	0	266	0	266
Hifab AB	0	808	630	1 438
Peab Sverige AB	0	0	20 141	20 141
SundaHus i Linköping AB	0	0	48	48
JV byggprojekt i Tumba	73	0	0	73

Byggprojektet upphandlades som en totalentreprenad, genom förenklad upphandling under tröskelvärdena i LOU⁶. Upphandlingen har bland annat haft ett fokus på miljö och energieffektivisering via bergvärme, solpaneler på taket m m.

Förfrågningsunderlaget, som är upprättat enligt branschstandard AMA AF 07 och AFB 22, är daterat 2012-10-12. Annonsering skedde i Wisma Opic 2012-10-12 och sista anbudsdag var satt till 2012-11-09.

Anbudet öppnades 2012-11-13 och ett anbudsprotokoll upprättades som är underskrivet av förbundets ombud och tekniske chefen. Totalt inkom tre entreprenörer med anbud, enligt nedanstående:

- Peab Sverige AB 29 970 tkr
- Oljibe AB 42 750 tkr
- Regmaster AB 44 372 tkr

Efter anbudsutvärdering skedde utskick 2012-11-22 av tilldelningsbeslut tillsammans med anbudsutvärdering. Utvärdering har skett utifrån kriterierna i förfrågningsunderlaget i form av 70 % pris och 30 % erfarenhet och referenser.

Kontrakt skrevs sedan med Peab Sverige AB, 2012-12-18, som hade det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

I nedanstående sammanställning redovisas leverantör och deras uppdrag.

Leverantör	Uppdrag
Tyrens Temaplan AB	Förstudie 2008
Projektbyrå i Stockholm AB	Förstudie 2011
Visby ark	Arkitekt/ritningar

⁵ Under 2012 har även kostnader för bygglov på 155 tkr belastat projektet (Huddinge kommun).

⁶ Tröskelvärdet för byggentreprenader är ca 47 mkr.

Leverantör	Uppdrag
Sweco Infrastructure AB	Mark-och gatuprojektering
Hifab AB	Byggledning/projektledning
Peab Sverige AB	Byggentreprenör
SundaHus i Linköping AB	Webbaserad miljödatabas
JV byggprojekt i Tumba	Energiutredning

5.3. Ekonomi inkl styrning och uppföljning

Nedan redovisas utfall för tillbyggnad av Lindvreten 2011 – 2013 (t o m 15/11), både sådant som bokförts som driftkostnad och som investeringsutgift.

Belopp i tkr	2011	2012	2013	Totalt
Utfall	323	1 562	20 852	22 737

Budgetbeloppet för tillbyggnad av Lindvreten har inte varit med i förbundets officiella budgetdokument, eftersom man inte velat gå ut med detta offentligt innan upphandling genomförts och projektet färdigställts. Direktionen har dock erhållit full information om budgeterade medel för projektet, både vid budgetbehandling och i samband med uppföljande rapportering.

En översiktlig genomgång av klassificering av investeringsutgifter och driftkostnader 2012 och 2013 har vidare skett.

Uppföljning av ekonomin redovisas årligen till direktionen utifrån utfall per feb, mar, juli, aug, sep och okt. Vidare har brandchef/teknisk chef muntlig informerat direktionen om tillbyggnad av Lindvreten vid fyra olika tillfällen under 2012 och hittills under 2013. Tillbyggnaden beräknas vara färdigställd till februari 2014.

Projektdokumentationen finns upplagt i ett digitalt system inom Tensign benämnt Pärmen, som är tillgängligt via webben. Översiktlig genomgång har skett av den digitala dokumentationen. Vi kan bland annat konstatera att 18 protokollförda byggmöten⁷ hittills har hållits samt att dokumentation finns kring ändrings- och tilläggsarbeten (ÄTA-listor) samt betalningsplaner.

Vid granskningstillfället fanns följande diariefört på projektet:

- Uppdragsbekräftelse
- Annons
- Administrativa föreskrifter (förfrågningsunderlag)
- Notis om anbudstidens utgång
- Anbudsöppningsprotokoll inkl anbud och utvärdering
- Tilldelningsbeslut
- Beställning/avtal

⁷ Deltagare förbundets tekniske chef, extern projektledare, representanter för entreprenören m fl.

I och med att investeringsprojektet är pågående finns mycket av den löpande projektdokumentationen fortfarande digitalt i systemet som benämns pärmen. Tillbyggnaden av Lindvreten beräknas vara färdigställd i februari 2014.

5.4. Kommentarer

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att upphandlingen av totalentreprenaden kring tillbyggnad Lindvreten genomförts utifrån huvudreglerna i LOU kring affärsmässighet och konkurrens. Företagen som genomfört förstudierna inför tillbyggnaden har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling.

Hifab AB som är ansvarig för projektledning m m har inte upphandlats av förbundet utan avropats genom ett ramavtal som Huddinge kommuns har via sitt fastighetsbolag Huge Bostäder AB. Bakgrunden till detta är att Lindvreten ursprungligen uppfördes av Huddinge kommuns fastighetsbolag och därefter såldes till förbundet. I den ursprungliga byggnationen av Lindvreten anlätades Hifab AB av fastighetsbolaget. Mot den bakgrunden bedömdes Hifab AB ha grundläggande kunskaper om den ursprungliga byggnaden, som även är säkerhetsklassad eftersom den innehåller en ledningscentral. Oaktat detta vi kan konstatera att det använda ramavtalet inte formellt omfattar förbundet, varför avrop av dessa tjänster kan ifrågasättas utifrån gällande regelverk inom upphandlingsområdet.

Leverantörer för arkitekttjänster och de olika delprojekteringarna har direktupphandlats och vi kan konstatera att värdet för dessa upphandlingar understiger gränsen för direktupphandling i LOU.

Den ekonomiska styrningen och uppföljningen av investeringsprojektet bedöms hittills i stort vara tillräcklig, utifrån en genomgång av projektet utifrån frekvens i ekonomisk rapportering och uppföljning, betalningsplaner kontra faktisk fakturering samt hittillsvarande ändrings- och tillägsarbeten.

Brister har dock konstaterats kring klassificering mellan investeringsutgifter och driftkostnader i tillbyggnadsprojektet, då endast 160 tkr bokförts som investeringsutgifter av totalt bokfört belopp under 2012 på 1 562 tkr. Resten har bokförts som driftkostnader. För 2013 har dock en rättvisande klassificering skett.

- Säkerställ att en rättvisande klassificering sker mellan investeringsutgifter och driftkostnader i investeringsprojekt.

Den verksamhetsmässiga styrningen och uppföljningen, utifrån frekvens av byggmöten och rapportering som skett till direktionen om projektets fortskridande, bedöms tillräcklig.

Vi bedömer vidare att projektdokumentationen håller en tillfredsställande standard. Vid granskningstillfället var projektets grunddokumentation diarieförd på ett ändamålsenligt sätt. Övrig dokumentation, som har karaktären av arbetsmaterial, finns digitalt i det webbaserade systemet Pärmen. Efter att projektet har avslutats ska även denna dokumentation diarieföras.

6. Avslutande kommentarer

Svaret på revisionsrapporten om upphandlingsverksamheten behandlades av direktionen 2007-01-26, som beslutade att:

- Ge i uppdrag att upprätta ett PM för kvalitetssäkring av direktupphandlingsrapporter, upphandlingsdokumentation och diarieföring samt offerter och avtal senast 2007-06-30.
- I dokumenthanteringsplanen ändra alla gallringsfrister där det står "bör bevaras" till "bevaras".

Vår uppföljande granskning visar att direktionens beslut med anledning av tidigare revisionsrapport har verkställts och inom angiven tidsgräns.

2013-11-21

Jan Nilsson
Projektledare/uppdragsansvarig

Datum 2014-04-22
Tid 18:30–19:35
Plats Sammanträdesrummet Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid Kommunkansliet 2014-04-28

Paragrafer 64 - 78

Sekreterare

Hillevi Elvhage

Ordförande

Fredrik Saweståhl §§ 64-65 samt 67-78

Mats Larsson § 66

Justerande

Jerry Svensson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum 2014-04-22
Datum då anslaget sätts upp 2014-04-29
Datum då anslaget tas ned 2014-05-22
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)
 Mats Larsson (FP)
 Anita Mattsson (S)
 Anki Svensson (M)
 Andreas Jonsson (M)
 Dick Bengtson (M)
 Mathilda Lundh (M)
 Mats Lindblom (FP)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Jerry Svensson (S)
 Karin Ljung (S), ersättare för Marie Linder (S)
 Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Lotta Stjernfeldt (M)
 Christer Flodfält (M)
 Peter Odelvall (M)
 Margareta Ternstedt (FP)
 Anna Lund (KD)
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Carl-Johan Karlson (S)
 Peter Bylund (MP), från och med § 66 kl. 18.40

Övriga

Bo Renman, Kommundirektör, Kommunledningskontoret
 Ulf Haraldsson, HR-chef, Kommunledningskontoret
 Åke Skoglund, Förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
 Sara Kopparberg, Stadsbyggnadschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
 Maj Ingels Fagerlund, Säkerhetschef, Kommunledningskontoret
 Mikael Onegård, Politisk sekreterare, M
 Marita Bertilsson, Politisk sekreterare, S
 Stefan Runfeldt, Politisk sekreterare, S

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande

Hillevi Elvhage, Kommunsekreterare, Kommunkansliet

Frånvarande

Martin Johem (M)

Christina Melzén (FP)

Marie Linder (S)

Lennart Jönsson (S)

Elisabet Hedlund (V)

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande